Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

KLAVS LYSKANDER,

BILLESLÆGTENS

RIMKRØNIKE,

UDGIVEN

FOR

UNIVERSITETS-JUBILÆETS DANSKE SAMFUND

AF

HOLGER FR. RØRDAM.

KJØBENHAVN.

THIELES BOGTRYKKERI.

KLAVS LYSKANDER:

BILLESLÆGTENS

RIMKRØNIKE,

UDGIVEN

FOR

UNIVERSITETS-JUBILÆETS DANSKE SAMFUND

AF

HOLGER FR. RØRDAM.

KJØBENHAVN.

THIELES BOGTRYKKERI.

1888.

For tyve Aar siden gav jeg en Fremstilling af *Klavs Lyskanders* Levned[1]) og forsøgte deri at vise, at denne Forfatter, skjønt hans Historieskrivning med Rette er kommen i Vanrygte, dog ved sin ægte danske Sprogtone og ved en for hans Tid (Overgangen fra det 16de til det 17de Aarhundrede) ualmindelig Evne til at udtrykke Tankerne i velklingende Vers fortjener en større Plads i vor Litteraturs Historie, end der forhen ydedes ham. Denne Betragtning er siden godkjendt af kompetente Dommere, og jeg tør derfor uden Tvivl gjøre Regning paa, at det vil vinde Bifald, naar der her gives Læserne Adgang til nærmere Kjendskab med et lille poetisk Arbejde af den nævnte Forfatter, hvori hans sproglige og digteriske Ejendommeligheder klart fremtræde. Til Udgivelsen var der saa meget større Grund, som det foreliggende Rimværk — hvad der for hin Tid er en enestaaende Mærkelighed — kan udgives efter Forfatterens tvende egenhændige Haandskrifter, af hvilke det i Tiden sidste indeholder en revideret og paa sine Steder omarbejdet Text.

---

[1]) Klavs Christoffersen Lyskanders Levned samt hans Bog om danske Skribenter. Kbhvn 1868. (Udgivet for Samfundet til den danske Litteraturs Fremme).

Klavs Christoffersen Lyskander[1]) var født 1558 i Nørrevram i Skaane. Paa Billesholm i Vram Sogn levede ved den Tid den hæderlige Adelsmand *Jens Klavsen Bille* († 1575). Til denne stod Lyskander fra sin Ungdom af i et Klientforhold, der siden overførtes paa hans Børn, navnlig da flere af dem fæstede Bo i Nærheden af Herfølge ved Kjøge, hvor Lyskander fra 1587 og indtil sin Død var Præst. For at hædre denne Slægt forfattede han da ved Aaret 1597 det danske Rimværk, som her foreligger, »De Billers Iensis Sønners XVI Aner och Slecte Bog«, i hvilket han i en ejendommelig frisk og tiltalende Rimkrønikestil lader Slægtens Stammemødre selv fortælle deres og deres Mænds og Børns Livsskjæbner. Værket blev ikke trykt, men med egen Haand afskrev Forfatteren flere Exemplarer, der forsynede med træskaarne og kolorerede Vaabener tilstilledes

---

[1]) Navnet Lyskander (Lyschander ell. Lyscander) er rimeligvis paa humanistisk Vis lavet af det græske λύκος og ἀνήρ, og det bliver da Spørgsmaalet, hvad har været den oprindelig danske Form. Min Formodning er, at Familien er en (maaske uægte) Linie af Ulfelderne, og til denne Formodning er jeg ikke blot bleven ledet ved Efternavnets Lighed, men ogsaa derved, at Fornavnene i Familien stærkt minde om den nævnte Adelslægt. Klavs Lyskanders Fader hed Christoffer Pallesen, to ægte ulfeldske Navne — samtidig med ham levede jo Christoffer Pallesen Ulfeld til Jershave i Fyn (Danske Mag. 3. R. VI, 56. 4. R. I, 146. V, 149). Ogsaa Klavs er et velkjendt Navn i ældre Led af den ulfeldske Slægt (Danske Mag. III, 33 ff. Hofman, Hist. Efterretn. om Danske Adelsmænd II, 217, Tab.). De ejendommelige Fortællinger, man har om M. Hans Pallesen Lyskander (se mit ovf. anf. Skr., S. 8), tyde ogsaa snarere paa adelig end paa borgerlig Oprindelse. Vitterligt er det, at i den første Tid efter Reformationen fandtes der ikke saa faa Præster af adelig Herkomst, hvilke dog efter at være indtraadte i den gejstlige Stand ikke mere synes at være regnede til Adelstanden.

forskjellige Medlemmer af den nævnte Slægt. — Et af Exemplarerne, det som tilsendtes Marqvor eller Marcus Bille til Hvidkilde († 1631), har Lyskander forsynet med en latinsk Fortale, der i dansk Oversættelse lyder, som følger:

Kjære Marqvor Bille!

I berømmelige Slægter er det et stort Lys og Sirat, kjære velbyrdige Marqvor, at kjende Rækken af sine Forfædre og deres berømmelige Gjerninger. I Slægtregistrene har Historien nemlig sin Rod, og intet indeholder en kraftigere Opmuntring til hæderlig Daad end altid at have Forfædrenes Heltegjerninger for Øje. Dels af denne Grund, dels af Kjærlighed til eder begyndte jeg ved Hjælp af mine antikvariske Samlinger at forfatte noget om mine kjære Biller og at bringe deres Billeder eller rettere deres Vaabenskjolde i en vis og nøjagtig Orden. Dette sender og overrækker jeg nu dig, min højtelskede Marqvor, paa disse simple Blade, for at du kan gjennemse og læse det og gjemme det som et Vidnesbyrd om mit Sindelag imod dig. Men for at du kunde have en klarere og lettere Oversigt over din Slægt, vilde jeg ikke sammenblande din Fædrene- og Mødreneslægt, hvorfor jeg har opstillet hver for sig. I jevne danske Vers har jeg simpelt og kortelig optegnet de enkelte Personers samt deres Forældres og Ægtefællers Navne, Familiernes Slægtskab og Svogerskab og deres vigtigste Bedrifter. Jeg vilde hellere have prydet eders navnkundige og blomstrende Hus med et elegant latinsk Værk, men da det var mit Ønske, at alle, ogsaa din velbyrdige Frue og andre Medlemmer af Familien, skulde forstaa Skriftet, saa maatte jeg blive dansk Digter[1]). Og for at denne din liden Bog ikke blot maa kunne give Kundskab om Fortiden, men ogsaa blive ligesom et stedsevarende Dagregister for eders Familie, i hvilket Efterslægtens

[1]) Danicum me poetam fieri oportuit.

Navne og Aarstal kunde indskrives, saa har jeg begyndt, næst efter eders første Stammefædre, i Slutningen af Skriftet at indføre din højadelige Farfaders, Hr. Klavs Billes, og derefter din mindeværdige Faders og endelig dit eget Hus og Afkom[1]). Nu bliver det eders og Eftertidens Sag omhyggelig og med Flid, Aar for Aar, at tilføje den ny Tilvæxt af Familiens Poder, at den almægtige Gud maa æres af Efterkommerne, og eders berømmelige Huses Tilvæxt og Hæder aldrig maa gaa til Grunde, men fra Slægt til Slægt voxe i Lykke og Ære. Jeg tvivler ikke om, at du, velbyrdige Ven, vil antage dig mig og dette mit Forsøg med det samme Sindelag, som du plejer, og at du ikke vil tilstede, at Spotternes Dadel skamskjænder og hudflænger det. Jeg har intet fremsat uden god historisk Hjemmel. Hvis nogen derfor enten nu eller i Fremtiden vil tage sig paa at rette eller forøge det, jeg har skrevet, saa vil jeg bede om, at det ikke maa ske efter løs Snak, men efter sikre og paalidelige historiske Kilder; og hvis nogen vil tale til mig derom, saalænge jeg er i Live, skal jeg til enhver Tid og Sted være rede til at gjøre Regnskab for Rigtigheden af det, jeg har fremført. Jeg ser ikke gjerne, at dette mit Arbejde forvanskes ved Afskriveres Skjødesløshed og Ligegyldighed, eller at det bliver altfor almindelig udbredt. Men jeg beder, at Gud vil bevare eders blomstrende Slægt, min velbyrdige Herre og kjære Frue, og alle eders Venner i langvarig Flor og Velstand. Herfølge den 5te Januar 1598.

Klavs Christoffersen.

Fire Aar efter (1602), da Lyskander (ventelig i Anledning af at der var stillet Opfordring til ham om flere Exemplarer af Rimværket)

---

[1]) Disse Optegnelser om Billeslægten (affattede paa Latin) findes kun i det for Marqvor Bille bestemte Haandskrift, men ikke i de til andre Medlemmer af Familien sendte.

paany gjennemgik sit Arbejde, benyttede han Lejligheden til at hjælpe lidt paa Versene hist og her, samt til at omarbejde et og andet Sted, som ikke længere tilfredsstillede ham. — Om han senere har foretaget flere Forandringer, vide vi ikke. Men i den følgende Tid toges der Afskrifter baade af den første og af den sidste Redaktion, idet man vel ikke har været opmærksom paa, at de paa sine Steder ikke vare lidet afvigende fra hinanden, eller man kun har haft en enkelt af dem til Raadighed. Da Forfatterens Navn sædvanlig ikke fandtes paa Skriftet, gik det i Glemme, og da derfor en unævnt Litterat (vistnok Jochum Wielandt) i Begyndelsen af forrige Aarhundrede fik i Sinde at udgive det gamle Rimværk, vidste han ikke andet, end at Jens Klavsen Billes Datter, Birgitte Bille, havde forfattet det, hvorfor det udkom under følgende Titel:

HR. JENS BILLES

SLEGT-REGISTER

Paa Danske Riim nesten for
1oode Aar siden sammenskreven
Af
Hans Daatter
JOMFR. BIRGITTE BILLE
Og
Nu til Trykken befordret
Til at oplyse
Nogle af de Billers Ulfstanders Rønnovers Trollers Lungers Rosenkrantzers Rosensparres Wasers Totters Krabbers Hardenbergers og Tinhusers *Familie*
Deres
HISTORIE.

KIØBENHAVN
Trykt udi Kongl. Majests. privileg. Bogtrykkerie Aar 1722.

I denne Udgave fattes Vaabenmærkerne, hvormed Originalexemplarerne og en Del af Afskrifterne ere prydede; dog gjælder denne Udeladelse ikke Billevaabenet, der staar paa sidste Side ved Slutning af nogle »Anmerkninger over Jens Billes Fæderne Afkom«, som ikke findes i Originalexemplarerne, men vistnok ere forfattede af Udgiveren og ligne de Oplysninger om danske Adelsslægter, som Jochum Wielandt har meddelt i de af ham udgivne »Nye Tidender om Lærde og Curieuse Sager« (1724 o. fl. Aar).

Den her omtalte Udgave støtter sig til Lyskanders 2den Redaktion af Rimværket; men der er foretaget mangfoldige vilkaarlige Forandringer i Texten, hvoraf enkelte maaske kunne kaldes Forbedringer, men de allerfleste ere af den Art, at de med Føje kunne betegnes som Forvanskninger, ikke at tale om Forkvaklinger af Navne (Birquare er saaledes blevet til Birchevad, Gedinge Bro er blevet til Heedinge Bro, o. lgn.). Overskrifterne ere helt igjennem forandrede.

Ved en ny Udgave kunde der derfor aldeles ikke tages noget Hensyn til denne Omkalfatring af et Rimværk, der slet ikke behøver en saadan Oppudsning for at vinde kyndige Læseres Bifald. Ikke engang de forefundne Afskrifter behøvede at benyttes ved Udgivelsen, da vi, som tidligere er berørt, ere i det heldige Tilfælde at have Forfatterens egenhændige nitide Originalexemplarer, et af hver af de to omtalte Redaktioner. Kun Haandskriftet til den 1ste Redaktion kjendte jeg, den Gang jeg 1868 udgav min Bog om Lyskander; det af den 2den Redaktion fandtes af Hr. *F. R. Friis* i Aaret 1880 ved Ordningen af Bibliotheket paa Hvedholm, og jeg skylder Hr. Lensgreve *Bille-Brahe-Selby* min forbindligste Tak for Udlaan deraf til Brug ved nærværende Udgave. — Nogle Bemærkninger om disse tvende Haandskrifter skulle hidsættes:

A. Thottske Samling (i Kgl. Bibl.) Nr. 1095 Folio. Skrevet med Klavs Lyskanders egen Haand og helt igjennem (hvad der for

den Tid er en Mærkelighed) med latinske Bogstaver. Udenpaa det pressede Læderbind er trykt Aarstallet: 1598. Paa forreste Blad staar:

DE BILLERS IENSIS SØNNERS XVI AANER.

Forfatterens Navn findes intetsteds i Haandskriftet. Man ser, at det først har været bestemt for Jens Klavsen Billes Søn, Sten Bille til Billesholm, men at Navnet Sten er forandret til Jens, hvorved altsaa Broderen, Jens Bille til Valbygaard (nu Juellinge) og Gjordslev, betegnes. Paa Foden af Titelbladet findes skrevet: Andreas Bille E.S., hvoraf fremgaar, at Haandskriftet senere er gaaet i Arv til den ulykkelige Rigsmarsk Anders Bille til Damsbo, der var en Søn af Erik Bille til Rønnovsholm, en tredie af Jens Klavsen Billes Sønner.

B. Folio-Haandskrift i Bibliotheket paa Hvedholm. Skrevet med Lyskanders egen Haand, men med gothiske Bogstaver. Uden paa det i den nyeste Tid i gammel Stil fornyede Læderbind findes trykt: F. L. G. 1604. — Paa Titelbladet staar:

DE BILLERS IENSIS SØNNERS XVI ANER
OCH SLECTE BOG
Anno 1602.

Med en anden Haand er paa Titelbladet skrevet: Fru Edle Grubbe. Forfatterens Navn findes ligesaa lidt i denne 2den Redaktion som i den ovennævnte 1ste. Haandskriftet synes at have været bestemt for den ovennævnte Sten Bille til Billesholm.

Da det i visse Henseender kan have sin Interesse at kjende de forhaandenværende Afskrifter, skjønt de ikke behøves til Textens Fastsættelse, skulle de her anføres:

1. Kallske Samling (i Kgl. Bibl.) Nr. 129 Folio. En Afskrift (dog ogsaa, ligesom Originalerne, prydet med malede Vaabener) af

det for Marqvor Bille til Hvidkilde (en fjerde af Jens Klavsen Billes Sønner) bestemte Exemplar af den 1ste Redaktion. Dette Haandskrift har selvstændig Betydning derved, at det i Afskrift har bevaret den af Claudius Christophori (Lyschander) undertegnede Fortale, der ovenfor er meddelt i Oversættelse, samt de sammesteds omtalte, ligeledes paa Latin affattede, personalhistoriske Notitser om forskjellige Medlemmer af Slægten, særlig om Jens Klavsen Bille og hans Børn, hvortil for Marquor Billes Vedkommende er føjet nogle faa Notitser om hans Børns Fødsel [1]).

2. Thottske Samling Nr. 1876. 4to. Afskrift af 2den Redaktion. Desuden indeholder Haandskriftet en Del Optegnelser vedrørende Adelshistorien, hvilke dog ikke stamme fra Lyskander.

3. Kvart-Haandskrift i Bibliotheket paa Hvedholm med Titel: »De Bilders adelige Familie, sammenskrevet af Birgitte Bilde« [2]).

---

[1]) Der kunde maaske have været Anledning til at aftrykke disse Notitser, hvis der ikke for Tiden fra DHrr. Mollerups og Mejdells Haand udkommer en udførlig Fremstilling af Billeættens Historie, hvori man kan vente alle tilgjængelige Bidrag til Familiens Historie benyttede.

[2]) Den urigtige Antagelse om, at Birgitte Bille skulde være Forfatter til Rimværket, er altsaa ældre end Udgaven af 1722, og den holdt sig længe. *Hofman* har i sine Efterretninger om Danske Adelsmænd III, 323, Tab. II. den Notits om Birte Bille (som hun i daglig Tale kaldtes), at »hun har skrevet sin Faders Slægtregister«, hvorved sikkert tænkes paa Rimværket. Naar *P. v. Möller* i sine Bidrag til Hallands Historia, S. 111, anfører nogle af Versene, føjer han til, at de formodentlig ere skrevne af »den vittra Birgitte Thott«. *Ljunggren* henfører dem derimod i »Skånska Herregårdar« (f. Ex. i 2den Del under Skarhult) til »Fru Lisbeth Bille«. Han synes at have benyttet et Exemplar af 2den Redaktion; ventelig har han haft et i Skaane opbevaret Haandskrift for sig. — Om Birgitte Bille findes nærmere

Paa Titelbladet staar Ejernavnet: »C. Stubæus, Biblioth. Hafn. p. t. Secret. 1714 et Protector«. (Meddelt af Hr. *F. R. Friis*). Jeg har ikke selv haft Lejlighed til at se denne Afskrift, saa jeg ikke kan oplyse, om den er foretagen efter 1ste eller 2den Redaktion.

4. Folio-Hdskr. Nr. 27 i Aflevering fra »Danske Selskab« i Hist.-genealog. Selskabs Arkiv (i Geh.-Ark.) indeholder en Del af Rimværket under Titel: »Nogle Riim, som ehr giorde aff Mester Claus N. i Herføgle, Sogneprest till Herføgle Kierche, ved Walløe i Sielland, om de Wlstander, Throller, Thotter, Rosensparre, Biller, Rønnov, Stormwaser etc.« Afskriften, der begynder med Stykket om »Lungerne«, er fra det 17de Aarhundrede, men uden Værd.

5. Hdskr. i Ny kgl. Saml. 1977. 4to (i Kgl. Bibl.) indeholder bl. a. »Nogle Poster udi velb. Jens Billes skrevne Slægtregister paa danske Rim« — der bestaar af Spørgsmaal, stillede af den som Antikvar bekjendte Præst, Peder Jensen Lucoppidan († 1717), angaaende en Del af de i Rimværket forekommende Personer. Spørgsmaalene ere besvarede af en unævnt adelig Dame, der synes at have gjort Studium af de gamle Slægtebøger.

Ved Udgivelsen er Texten *A.* nærmest lagt til Grund; men hvor enten Meningen eller Versemaalet syntes forbedret ved Forfatterens Ændringer i Texten *B.* (hvad der paa de fleste Steder er Tilfældet), er Læsemaaden fra den sidstnævnte Kilde optagen i Texten, og den fra *A.* anført under Siden. — I Originalerne ere Vaabnene forsynede med Hjelmdække, hvilket dog efter Bestyrelsens Ønske her er udeladt for at formindske Udgifterne ved Gjengivelsen.

Efterretninger hos *Franziska Carlsen,* Efterretninger om Gammelkjøgegaard og Omegn I, 121 ff. For øvrigt har jeg i Klavs Lyskanders Levned, S. 104—6, antydet den rimelige Grund til, at Birgitte Bille er bleven anset som Forfatter.

At rette de historiske Fejl, som findes i Rimværket, har jeg anset for at ligge udenfor min Opgave; dog har jeg paa sine Steder henvist til andre Forfatteres Berigtigelser af en og anden ukorrekt Notits. I sin Helhed bør dette lille Skrift vistnok snarere betragtes under et poetisk end under et historisk Synspunkt; i ethvert Tilfælde vil dets Fortrin derved bedst komme til deres Ret. En og anden vakker lille Blomst vil fremdeles, som Tilfældet allerede jevnlig har været, kunne plukkes i denne Have, hvormed en venlig Haand vil kunne pryde henfarne Slægters Grave.

DE

BILLERS

IENSIS SØNNERS

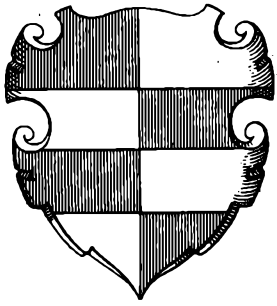
XVI

ANER

OCH

SLECTE

BOG.

IENS BILLE[1]) CLAVSØN
thill Billisholm, Huidkeld
oc Wregle[2]),
STEN BILLIS[3])
Fader.

Iens Bille, en eddelig Herre goud
Aff ypperlig slecter oc Bille bloud,
Berymmis saa mangefolde,

[1]) A. har her og næsten allevegne i det følgende: *Bilde.*

[2]) De tre anførte Gaardnavne er senere overstregede i A., som foran Billisholm har: *Liungsgaard.*

[3]) Navnet *Sten* er senere i A. (i alle 16 Overskrifter) forandret til: *Iens.* I B. staar istedenfor *Sten Billis* følgende Begyndelsesbogstaver: S. B. I. B. M. B. H. B. A. B. L. B. B. B., hertil er senere føjet Bogstaverne K. B. og E. B. Men i de følgende Overskrifter i samme Hdskr. staar kun: *Sten Billis etc.*

Var vide forfaren y fremmede land,
Begaffuen met lerdom oc høy forstand,
Oc ridderlig sig forholde.
Først tiente hand vdi syn vnge aar
I Friderich Danner Kongens gaar,
Var fredig oc frisk vdi moude,
Hand drog met sin Herre i Leding wd,
Dytmersken at tuinge met Skiold oc spiud;
De lagde det land vnder foude.
Der Sieger[1]) waar wunden, red hand der fra
Til Hvidkeld y Fyn; der boude da
En Rønnov, som Eler hede;
Hand feste hans daatter, som Gud siuntis got,
Oc holte sit Bryllup paa Nyborig Slot,
Stour Ære den Konning ham thede:
Hand fick hannom Gulland y læn oc hand,
Hand suaret derfor som en Rigens mand
I den languarende feide.
Det land ligger Suensken saa vel til mag,
Hand giorde der hen saa mangthet taag
Oc brugte bod' woben oc leigde.
Men hand slog hannem hen vdt fra land
Oc mectigen tog hannem bythet aff hand,
Hand motte for Billen vige.

[1]) A. har: *Sæger.*

Der sad han saa hen[1]) vdi elleffue aar,
Hans rygthe der leffuer, men werden staar,
Hous alle, bod' fattig oc rige.
Siden agtet hand werdens wstadighed;
Thi slog hand sin sag paa en anden led,
Oc sieglede hiem til lande.
Hand skiffte met Riget Alinge gaar
For Wregle Closter, y Wendsyssel staar,
Hans sønner nu haffuer i hande;
Oc lod saa bygge hen ved den kaas,
I Skoneland vnder Syndre Aas,
Aff Liungsgaard et andet sæde.
Aff sig oc Holmen kalled' hand det
Billisholm, en lystiger ort oc sted,
Gud vnde hans æth til glæde.
Siden køffte hand sig for guld oc søl
Vramsgaard oc gouds, oc lagdet der til,
Som da, det mange vel vide,
Hafde verret y Saxtorpers hefd oc hand,
Besiddet aff mangen skøn eddel mand
Fra Dronning Margretis tide.
Hand danned det der med[2]) skouff oc marck,
Med huse[3]), bygning, graffuer oc parck,

[1]) For *saa hen* har A. *quær*.
[2]) For *der med* har A. *hiemme y*.
[3]) For *huse*, har A. *hus oc*.

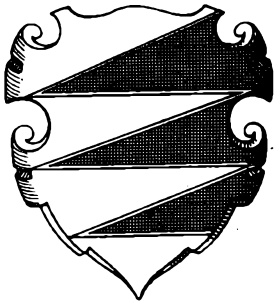
Det skønniste, nogen mand kunde;
Oc[1]) laffuit der til en Sædegaar,
Huis lige der neppe y Skone staar,
Om Gud vilde liffuit vnde.

Som hand da[2]) sad i sin fiegerste aar;
Saa kom den død, lagde ham paa baar,
Hans Frue oc børn til mene.
Hand lod effter sig, som leffuende er,
Sex sønner, tre døtter, Gud haffue[3]) dem ker;
Nu huiler y Vram hans bene.

---

[1]) For *Oc* har A. *Hand.*
[2]) For *Som hand da* har A. *Men som hand.*
[3]) For *haffue* har A. *verre.*

VLSTAND.

FRV LISEBET HER CLAVS
BILLIS,
HER IENS HOLGERSØNS
DAATTER.
STEN BILLIS
Farmoder.

Ieg vaar oprunden aff eddelig køn,
Aff Vlstand oc Troller hin goude.
Min Fader hed Her lens Holgersøn,
Paa Glimminge gaard hand boude.
Han gaff mig y mine vnge aar
Saa geff en Ridder y volde,

Her Claus hed hand, aff Allinge gaar,
En aff de Biller hin bolde.
Hand sad met Kongen y Rigens raad,
Oc hafde Bahus y hande,
Oc pantet sig Vigen met redelig daad
Met de omligginde lande.
Hand hialp at styrcke sit Fæderneland
I fulde tre Kongers tide,
Oc holt sig y Sverrige som en Mand,
Som alle Danske vel vide.
Søfren Norby, som hafde i sind oc act
Met Danske Adel at muse,
Oc reysde der offuer all Skonninge mact,
Der gik huer mand vdaff huse,
Hannem drog hand met Her Tyghe y moud
Vid Lunde By vdi Skone,
Oc slog hans magt slet ned vnder foud,
Saa mangen maatte der daane.
Hand vaar oc y den Vendelboe dantz
Vid Olborrig paa den hæde,
Oc slog Skipper Clemend oppaa sin suantz,
Sin mandom ridderlig thæde.
De Grefuer de vaare saa diærffue[1]) y sind,
I Danmarck ville de bygge;

[1]) For *vaare saa diærffue* har B. *haffde saa vist.*

I Fyn var hand vdi den ring,
Der de blev slagen til rygge;
Met flere slig gierning oc ridderlig spil,
Som megit vaar her at sige;
Thi falt den lycke[1]) os siden til,
Vi bleffue bod' megtig oc rige.
Oc Gud hand meret vor slegt oc gouds
Met Børn oc arffuelig Sæde,
Met Vandaas oc Robeløff, ligger der hous,
Met Liungsgaard oc andre stæde.
Vi leffde tilsammen y atten aar,
Oc deilige børn vi loude,
Deris æth oc rygte i Danmarck staar
Saa mangen skøn slegt til goude.
I Barselseng kallede Gud mig hen,
Min Herre til sorrig oc quide;
De gaffue min daatter mit naffn igen,
Den sorrig kand ingen vide.
Hand kunde hende icke for øyge se
(Dog hun det lidt kunde boude)
For sorrig oc graad oc hiertens we,
Som hannem da rant y moude.
I Wram dà bleff ieg lagdt vdi muld,
Der huiler sig nu myne bene;

[1]) For *Thi falt den lycke* har B. *Den lycke hun faldt.*

Ret alle sine dage var hand mig huld,
Han leffuede siden alene[1]).
Oc aldrig gad[2]) hand komme den Sted,
Som ieg da huilede inde,
Før hand maatte selff oc huile der med
Oc all sin sorrig foruinde.
Men naar ieg hannem rant vdi sind,
Sine øygne hand der hen vende,
Saa strømmende rant hannem taare paa kind,
Oc klaget sin høyge elende.
Der huiler (sagde hand) min timelig trøst
Oc all min verselig Glæde,
Elendig den dag, ieg haffuer hend' møst,
Ieg maa det moudelig græde.

Hand leffde der effter ved atten aar,
Gud ved, de sørgelig skrede,
Oc felde y dennom saa mangen[3]) taar,
Huldt Hierte hand mig beteede.

---

[1]) Istedenfor denne og de syv foregaaende Verselinier har A. følgende fire:

I Wram da bleff ieg lagt vdi graff,
Min datter mott' lade sig nøye,
Mand kunde ret aldrig saa kommet i laff,
Hand ville hend' lide for øye.

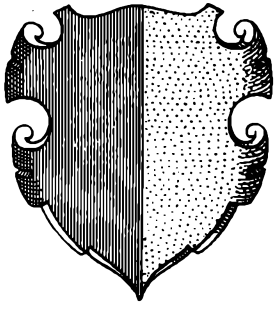
[2]) For *gad* har A. *ville*.

[3]) For y *dennom saa mangen* har A. *vel mangen moudig*.

Siden bleff hand død oc lagt vdi lig,
Vy huilis[1]) hous andens side;
Vore Siele er sammen y himmerig
Oc glædis til euig tide.

---

[1]) For *huilis* har A. *huiler.*

FRV MARGRETE HER STEN BILLIS,
HER CLAVS RØNNOIS
DAATTER[1]),
STEN BILLIS
Far Faders Moder.

Her Claus, som sig til Hvidkelde skreff,
En eddelig Rønnov oc ridder geff,
Hand vaar min fader met ære,
Rigens Raad, bode Mars oc Mand,
Som feste Dronning Kisten y fremmede land
En Danner Dronning at verre.

[1]) B. har: *Fru Margareta Her Claus Rønnois daatter, Her Sten Bildis hussfrue.*

Hand gaff mig inden min fiegerste tid
En Enckemand baade mild oc blid,
I Skone den Herre boude;
Her Sten hed hand, en Bille goud,
Som Basse Bille sig kalde loud,
De Biller til gaffn oc goude.
Hans Morfader vaar en Basse from,
Den slegt vaar wde oc moxen om,
Saa nødigt lod de den falde;
Thi bunde de met Her Sten en pagt,
Sit mørne folck til ære oc agt
Skulle hand sig en Basse kalde.
Min Billelig æth (suaret hand der paa)
Den vil ieg ingenlund stande[1]) fra,
Der til kand ingen mig trenge,
Det Billelig woben oc ferne[2]) skiold
Det fører ieg som en ridder bold
Aldt til min ydderste ende.
Dog vil ieg ære mit mørne bloud
Oc føre det naffn som en ridder goud
Oc lade mig Basse kalde.
Der paa gaffue de hannem guld oc søll,
Arffue oc eye oc breffue der til,
Det monne ham vel befalde.

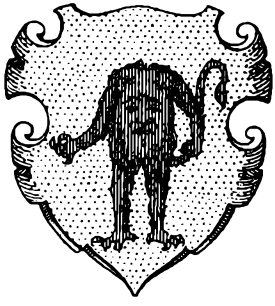
[1]) For *stande* har A. *vige*.
[2]) For *ferne* (ɔ: fædrene) har B. *herre*.

Hand tog det nauffn[1]), lod wobenet staa,
Oc altid der effter sig skriffue laa:
Sten Bille, som kaldis Basse.
Oc fulde saa ferne oc mørne æth;
Men Bille naffn bleff aldrig forgæth,
Hand kunde det listelig passe.
Hand haffde tilforn hafft i sin wold
Her Sti Olsøns daatter[2]) faffuer oc bold,
Fru Elinne hed met ære;
Men lycken vaar hende ey megit[3]) huld,
Hun lagdis saa snart vnder sorten muld,
Hand ville hende nødigt ombere.

Men Gud, som alting wesler om,
Hand vendet, wi siden tilsammen[4]) kom,
Os baade til lyst oc glæde.
Vi leffde tilsammen y mangen goud dag,
Oc werden gick vel met alle wor sag,
Sin Naade os Gud[5]) bethede.
Min Herre sad offuer ald Skoneland
Alt som en fader for menige mand,
Oc dømde der alle sage,

[1]) For *nauffn* har A. *gouds.*
[2]) A. tilføjer: *bode.*
[3]) For *megit* har B. *mere.*
[4]) For *vendet, wi siden tilsammen* har A. *vende det siden, wi sammen*
[5]) For *os Gud* har A. *Gud os.*

Oc waar met Kongen y Rigens raad,
Oc styrcked de lande met wise daad,
Sig selff til megen wmage.
Gud øgte wort hus met børn oc bloud,
Huor wed mange slegter er kommen paa foud,
Bode Skafver oc Rosensparre.
Siden døde vi hen aff alderdoms meen,
I Wram da huiler sig nu wore been,
Oc Sielen y Engle skare.

FRV MARGRETA HER IENS
HOLGERSØNS,
HER ARVID TROLLIS
DAATTER[1]).
STEN BILLIS
Faders Mor moder.

Min Fader hand boude paa Birqvaregaar
Aff eddelig Troller og ecte,
Sverrigis Rigis raad hand vaar,
Opkommen af ypperlig slegte.

---

[1]) A. har: *Fru Margrette Her Aruid Trollis Daatter, Her Iens Holgersøns Hussfrue.*

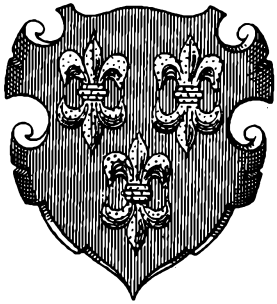
Hans ferne sig spreder saa[1]) vide om land
I Danmarck oc Sverrigis rige,
Besuoret met mesten huer Edelmand,
Som nogit er aff at sige.
Hans mørne det findis end høygre set,
Saa vide kand mand det regne
Fra Sancti Knud Konningis blod oc æth,
Som Crønicker klarlige tegne.
Der findis forinden det slegte tal
Tre Konger ringer end tiuffue[2]),
Paa Herrer oc Førster er der oc val,
Som vide vaar her at skriffue.
Min Fader hand haffde tre Hustruer i seng,
Som Herre Gud gaff til lycke;
Met huer bleff hannem børn[3]) tiluend,
Som vide i Rigerne bygge.
Min Moder, Beata, hend' fader bold
Her Iffuer Axelsøn hede,
Svensk Kongis daatter haffde hand vdi vold,
Den ære mand hannom tede.
Men ieg loffuit mig en Enckemand
Aff Vlstand adel hin beste,

[1]) Ordet *saa* mgl. i A.
[2]) Med en anden Haand er i B. anmærket: *1624. Nu thiuffue.*
[3]) For *børn* har A. *børne.*

Her Iens Holgersøn saa hede hand,
Saa ridderlig hand mig feste.
Hand haffde tilforn en Brahe from,
Fru Holge lod hun sig nefne;
Men Døden hand kom oc kaste det om,
Saa vnderlig er den skeffne.
Ieg bleff hannem giffuen oc til hannem ført
Med kaastelig brudeskare,
Paa Glimminge blev vort Bryllup giort,
Der boude vi mange aare.
Midler sad hand vdi Danmarcks raad
Oc hafde Gulland i hande,
De Tiuske, som holde de Danske for haad,
Giorde hand baade sorrig oc vande.
Det sigis, hand førde sin Herre et aar
Aff[1]) Tiuske Stæder meer bytte,
End alle de Slot, udi Riget staar,
De hannem skaffet oc ydthe.
Thi holt hand y Søen saa sterck en fred,
Sin flode hand altid førde,
At ingen torde[2]) der losze ved;
Der gruede, huem det hørde.
Hand ocsaa mangthet Euentyr dreff
Med løst oc listige sinde,

[1]) For *Aff* har A. *Fra.*
[2]) For *torde* har B. *toure.*

Som mand skal neppe y skrifft eller breff
I fremmede driffter finde.
Vy auffled tilsammen, som komme til aar,
Fem sønner oc døtter tuenne.
De sønner de voxte, saa mandig de vaar,
Deris lige mand ingen kiende;
De døtter fick huer en Rigens raad,
De rigest y Danmarck vaare,
De Biller oc Gyldenstiern kom de paa foud,
Oc leffde y mange aare.
Omsiger vexte vy baade gammel oc suag,
Saa mon sig aldt verden vende;
Oc døde saa hen; haffuer lise oc mag
I Himmerig vden ende.

FRV CICELE TORBIØRN
BILLIS,
HER OVVE LVNGIS
DAATTER[1]).
STEN BILLIS
Fader Far Faders Moder.

Min fader hand boude paa Basnesgaar,
Her Ouffue Lunge hand hede;
Hans rygte det leffuer, men werden staar,
Hans affkom oc sammelede.

---

[1]) B. har: *Fru Sitzele Her Offue Lunges Daatter, Her Torbiorn Billis Hussfrue.*

Det er stort vnder at tencke der om,
Tre børn hannem Gud monne giffue,
Aff dennom er kommen Dansk adel from,
Den beste nu er vdi liffue.
Her Tyge, min broder, den sidste mand
Aff gamle Lunger oc rette,
Gud gaff hannem fire døtter i hand,
Saa vide de sig besette.
Aff huer en daatter er kommen paa foud
En slegt, som moxen vaar øde,
Den første hed Maren, et adels bloud,
Goud lycke falt hende til løde.
Hende festede, badis oc fick udi vold
Den gamle Her Axel Brahe.
Aff hende er Braher saa[1]) mangefold,
Gud giffue dem alle sin naade.
Den anden hed Else, troloffuit oc skenckt
Mogens Krabbe, den eddel oc blide;
Fra hende er Krabber, som nogen haffuer kiendt
I vor oc vor Eldris tide.
Den tredie hans daatter Fru Karene vaar,
Som Iesper Krase hand feste
Oc arffuit met hende Basnesgaar,
Sig oc sine Kraser til beste.

---

[1]) For *Braher saa* har A. *nu Braher.*

Aff dem er Her Hans oc al hans æth,
Baade daatter oc søn paa rede,
Eler oc Iesper, slet ingen forgeth,
Met andre, som alle vel vede.
Den fierde hed Kirsten, bleff Lunger til trøst,
Fick Vincens Dyre tilegthe.
De søster haffde alle bod' hierte oc løst
At hielpe deer' fæderne slegthe.
Deris fader vaar aldrig saa snart y muld,
De børde[1]) met Vincens at tinge.
De bøde ham bode eige oc guld,
De gierne vill lade det springe,
Om hand ville tage op Lunge nauffn
Oc føre det til sin døde
Met børn oc æth til euig sauffn,
Den slegt bleff aldrig øde.
Hand vaar sig fredig oc frisk y sind,
Den skantze torde[2]) hand vouffue;
Men vende sit fæderne vaaben omkring,
Det ville hand aldrig louffue.
De entis der om, hand tog det gouds
Oc Lungeligt nauffn at berre,
Saa kom de Lunger igien til fouds,
Som leffuer i Rigit herre.

[1]) For *børde* har A. *burde*.
[2]) For *torde* har B. *toure*.

Min søster Ellen gick det oc[1]) saa,
En Billisbag fick i senge,
Aff hende er alle de Gyer fra,
Mand monne y[2]) Rigit kiende.
Gud skickit oc mig en riddere skøn,
I Danmarck den eniste Bille,
Saa nær vaar vde den ganske køn,
Gud vilde den slegt ey spilde.
Hand boude i Seland paa Egedegaar,
Her Torbiorn Bille hand hede,
Aff hannem er slegten saa vide y flor
Oc meret sig mangelede.
Gud signet vort hus oc gaff os[3]) y vold
Tre sønner oc døtter frelse:
Sten, Peder oc Bent, tre riddere bold,
Met Rigisse, Inger oc Else.
De sønner gaff slegten huer sin green,
Saa videlig de sig sprede,
Aff dennem er Biller ret huer oc en,
Mand nu kand y[4]) Danmarck vede.
De døtter de lode oc huer sin slegt,
Bode Gyldenstiern, Vlstand oc Oxe,

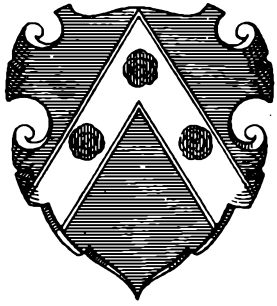
[1]) For *Ellen gick det oc* har A. *gick det oc lige.*
[2]) For *monne* y har A. *maa vdi.*
[3]) *os* mgl. i A.
[4]) For *nu kand* y har A. *kand vdi.*

De stammer[1]) er videlig sammenset
Oc mere end daglige voxe,
At mand kand sige oc giøre det[2]) klart,
I Danmarck skal mand icke finde
En slegt aff eddelig gammel art,
At Biller io er der inde.

Der vy det saa, Gud vaar os blid,
Formeret vor slegt oc eige,
Vy holt ham for øygne alle vor tid
Oc vandrede i hans veige.
Thi gaff hand os alder oc mange aar,
Io lenger, io bedre vi lide,
Til vy bleffue døde oc lagt paa baar,
Vy frydis til euige tide.

---

[1]) For *stammer* har A. *stemmer*.
[2]) Ordet *det* mgl. i A.

Frv Ellene Her Holger Henrichsøns, Gamle Her Iens Torbiornsøns Daatter[1]). Sten Billis Faders Morfaders Moder.

Hen nedre i Skone paa grønniste hed
Moud Gedingebro, hen i den leed,
Der ligger Skaroldt hin bolde;

[1]) B. har: *Fru Ellene, gamle Her Iens Torbiorsøns Daatter, Her Holger Henrichsøns Hussfrue.* For øvrigt har *F. R. Friis* i Historiske Efterretninger om den danske Adelsfamilie Rosensparre, S. 3, vist, at Navnet *Ellene* ikke er rigtigt.

Den gaard haffuer fuld vdi mange aar
De eddel oc dydelig Rosenspar
Met megtige gouds y volde.
Der boude min fader, Her Iens hed hand,
Aff all den slegt den enniste mand,
Som fantis y Danmarcks Rige.
Mand haffuer det agtet: Gud ved den sag,
Der haffuer ey verret nu mangen skøn dag
Tre mend aff slegten til lige.
Dog haffuer den Gud, som aldtingist styer,
Beuaret oc vogthet det blod oc byrd,
Dog mangen er gangen y grunde,
Oc haffuer der aff, som vide er kiend,
Skenckit vort rige fin ypperlig mend
Til denne neruerinde stunde.

Min fader hand auflid en søn oc mig,
Den skeffne faldt hannem saa lyckelig,
Bleff os oc riget til ære.
Torbiorn Iensøn hand heed, det vaar saa viis,
De Danske det regnet da høyeste prijs
Sit fæderne nauffn at berre.
Hand arffuedt sin fæderne Sædegaar
Oc fick en Saxtorp, som rygthet staar,
Her Axels daatter hin rige,
Oc aufflid met hende Iens Torbiornsøn,

Ved huilckid[1]) Gud meret den slegt oc køn,
At den blev holden ved lige.
Hand fick Her Sten Billis daatter i vold,
Som Berethe hed, en Iomfru bold,
Saa herlig en Søn de loude;
De kalled ham Sten effter morfader sin,
Hand bleff en herre saa mectig oc fijn
Bode dennom oc rigit til goude.
Hand sad met Kongen y Danmarcks raad
Oc vaar en Høffding y gierning oc daad,
Saa faa viste mand hans lige.
Hand stoud som en mur oc Dansker mand,
Da Svenske ville øde hans fæderne land,
For dem ville hand icke vige.
Dan[2]) Konning fick hannem all Rigens magt,
Hand førde den Hær med gouder agt
Hen op vnder Sverrigis side,
Der drog de[3]) Svenske hannem y moud
Som grand i Solen til hest oc foud,
Hand lystede dem at bide.
Vid Axtorn slog hand sit folck vdi ring,
Oc faldt saa an met moud oc sind,
Det skrig hørdis langt aff lede.

[1]) For *huilckid* har A. *huilcke.*
[2]) For *Dan* har A. *Den,* B. har *Danner.*
[3]) For *de* har A. *den.*

Der falt det folck, som bonden slaer hø,
Saa mangen skøn heldt saa bleff der dø,
Sit mandelig moud hand tede.
Hand lagde de Svenske der ned vnder foud,
Dog maatte den herre sielff lade sit bloud,
Før hand kunde Seyren vinde.
Hand stride den dag ret ridderlig,
Vant bode marcken oc himmerig,
Den ære er hannem ey ringe.
Hand stride oc faldt som en Rigens mand
Oc døde der for sit fæderne land,
Som Danmarck oc Sverrige vide.
Hand huiler nu vnder den sorte[1]) muld,
Det rygthe er bedre end wersens[2]) guld,
Det leffuer til euig tide.
Oc Gud den herre, hand dyrcked altid,
Hand vaar oc fantis ham[3]) mild oc blid,
Hans slegt lod hand icke falde,
Men[4]) *før hand drog vdi Leding hen,*
Da monne hans Frue, den Rosenkrantz ven,
Saa deilig en Søn hannem føde.

---

[1]) For *Hand huiler — sorte* har A. *Nu ligger han henne vnder sorten.*
[2]) For *wersens* har B. *all werdens.*
[3]) For *fantis ham* har A. *fands hannem.*
[4]) Hvad her er sat med Kursiv, findes i Texten fra 1598 (A.), men er fuldstændig omarbejdet og meget udvidet i Texten fra 1602 (B.), som nedenfor følger.

De kalled ham Oluf, som morfader hed,
Han voxte op, saa mangeled
Forfremmids y dyd oc ære,
Oc sider met Kongen y Rigens raad
Oc styrcker huer mand met gierning oc daad,
Frygther Gud sin himmelske Herre.
Thi gangis altingist ham vel vdi hand,
Hans rygthe det rømmis aff alle mand
Saa vel den fattig som rige.
Hand haffuer en eddelig Gyldenstiern,
Gud hafue hend' kier bode ner oc fiern,
Den frommeste nogen kand sige.
Deris Hus det voxer met børn oc bloud,
Gud lade dem meris oc komme paa foud,
Den megtige slegt oc fine.
Gud lade dem feste den Rosenspar,
At hand kand stande, men verden haer aar,
Met børn oc børne børn sine.

Men gaff hannem y hans bo oc woldt
En eddelig Rosenkrandtz, delig oc boldt,
Fru Mette loud hun sig kalde,
Her Oluffs daatter paa Walløgaard;
Hendis rygte det leffuer, men Danmarck staar,
Slig lycke randt hende thill hande.
Hun fik siden Danmarkis Hoffmester geff,
Peder Oxe, som sig thil Giselfeldt skreff,
Wide kiend offuer fremmede lande.
Selff var hun en frue, megtig oc fro,
Som dett well en Riddere kunde anstaa,
Vdi adtfær oc alle sin' lade,

Oc haffde vnder det quinde bryst
En Ridders hierte med Moud oc Lyst
Ett rymmeligt Nauffn att lade.
Hun bygde slett Wallø hen op aff ny
Offuer grøniste Skouffue, saa høygt i Sky,
Med Torn oc rødiste Tinde,
Med Saller oc Galgeri, Port oc Bro,
Som der well bliffuer, men Werden kand staa,
Hendis Nauffn thill euig aminde[1]).

Disse eddelig Roser, y Rigitt fandtz,
Dem samlede Gud, bode Sparre oc Krandtz,
Oc signed deris blomster oc grøde.
Hand loud dennem voxe y ære oc tugt,
Welsignede dennem med lifsens frugt,
Saa delig en søn hun føde.
De kallid hannom Oluff, som Morfader hedt,
Hand fremmede sig saa mangeledt
I dydelig tugt oc sinde;
Hand soe sig om y sin unge aar,
Hour dett vdi fremmede Riger staar,

[1]) Den Tvivl, der tidligere kunde være om, hvorfra disse Rim om Fru Mette Rosenkrantz til Vallø stamme (se *J. Paludan,* Renaissancebevægelsen i Danmarks Literatur, især i det 17. Aarh., S. 92 Not.), er altsaa nu løst. De ere ganske rigtig, som antaget, af Lyskander, men findes først i den 2den Redaktion af hans Rimværk.

Den Vmag galdt hannom ey ringe.
Nu sider den Herre y Danmarks Raadt,
Oc styrker vort Rige med vise Daadt,
Der rømmer ham alle, ham kende.
Oc er en ret Gudtz oc Rigens Mand,
Som mand den nogenthid ynske kand,
Gud spare ham vell oc lenge.
Hand legger der flid oc vind vppaa,
Ret Christlig at leffue oc hærlig opstaa,
Oc siden dett Euige vinde.
Hand skiffte med Rigitt for eighe oc goudtz
Herfylghe kirke[1]), oc bygde der hous
En Capel aff grunden, ey ringe.
Der vnder findis den stedt oc graff
Hour hand med thiden will kaste sin staff
Oc huile sin' mødige bene,
Oc der med Frue, syne Eldre oc Ætth,
Børn oc børnebørn, ingen forgett,
Thil dommedag ro vden mene;
Att de, her leffde y ære oc dydt
Thilsammen y Gud oc werdens frydt,
Skall ingen fra anden tuinge;
Men y liff oc y dødt oc y himmerig

[1]) Denne Begivenhed kunde ikke omtales 1598, da Mageskiftet først afsluttedes 21 Okt. 1600 (se *Rørdam*, Lyskanders Levned, S. 77).

Lade kiende oc se, hour inderlig
De ligger hin anden y sinde.
Hand haffuer en eddelig Gyldenstiern,
Saa elske hend' Gud bode nær oc fiern
Oc giffue hend' aff syn Naade:
Blant Gyldenstierner att skinne saa,
Som Morgenstiernen paa himmelen blaa,
Gud, Rigitt oc Slegten thil goude,
Deris Hus kunde mæris med børn oc bloud,
At de kunde voxe oc komme paa foud,
Den megtige Slegt oc rige,
Oc saa att feste den Rosenspar,
At hand kunde stande, men verden haffuer aar,
Oc siden euindelige[1]).

Oc lycken bleff mig bode[2]) mild oc blid
Der feste mig inden[3]) min fiegerste tid
En Vlstand, Her Holger hede;
Hand haffde før søster met broder min,
Fru Berethe Saxtorp, bode deilig oc fin,
Det laffuedes saa vdi lede.
Hun faldt hannem fra oc døde hen,

---

[1]) Saa vidt rækker Omarbejdelsen og Udvidelsen af de ovenfor med Kursiv satte Verselinier.

[2]) For *bode* har A. *oc*.

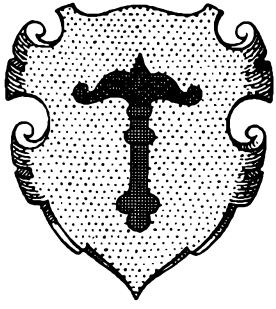
[3]) For *inden* har A. *i*.

Min broder hand gaff mig hannem ygen,
Det Suogerskaff euigt at bliffue.
Vy aufflid tillsammen tou sønner from,
Oluff oc lens oc[1]) deris affkom,
Som vide vaar her at skriffue;
Oc leffde der effter y langen tid,
I Herrens frygt oc kierligheds yd,
Saa fauffuert vaar da at leffue.
Huer frygtede[2]) Gud, giorde ret oc skel,
Thi stoud det da i Landene vel,
Vy Danske vaare da geffue.
Saa gested os alderdom gammel oc graa,
Bode styrcke oc deilighed tog os fraa,
Stour soet lagde os paa senge.
Thiden hun kom, oc vy døde hen,
Men Sielen hun leffuer allene igen
Oc frydis foruden all ende.

---

[1]) For *oc* har A. *met.*
[2]) For *frygtede* har A. *mand frygtet*

VASER[1]).

FRV BERETE HER CLAVS
RØNNOIS,
HER CHRISTEN NIELSØNS
DAATTER[2]).
STEN BILLIS
Far faders Mor moder[3]).

Ieg vaar mig fød saa vide aff leed
I Sverrigis Rige, som mangen vel veed,
Aff ypperlig slegt oc rige.

---

[1]) I A. er med en anden Haand sat STHORM foran VASER.
[2]) B. har: *Fru Berete Her Christen Nielsøns Daatter, Her Claus Rønnovis Hussfrue.*
[3]) A. har: *Faders far moders moder.*

Min Fader hed Her Christen Nielsøn,
Aff hannem er megtig oc merckelig[1]) køn
I Sverrig oc Danmarcks rige.
Hans søn, min broder, Her Iohan vid naufn,
Hand auflid Her Erich, som vide staar saufn,
Bode riget oc sig til ære.
Aff hannem er Sverrigis Kongebloud,
Kong Gøste met all sin æth oc roud,
Som nu monne Kronen berre.
Men ieg bleff giffuen først vdi vold
Her Erich Tursøn, en riddere bold,
Saa stackid monne det vare.
Døden hand kom[2]) oc tog hannem hen,
Saa sorrigfuld[3]) sad ieg ene igen
Oc felde mang' moudige taare.
Siden badtz mig en riddere skøn
Aff Danmarcks rige, en Rønnov køn,
Her Claus hede hand met ære.
Ieg gaff hannem tro oc huiden hand,
Oc fulde den herre saa[4]) vd aff land,
Vaar, hour hand lysted at vere.
Hen øster y Fyn, som Huidkelde staar,

[1]) For *merckelig* har A. *ypperlig*.
[2]) For *Døden hand kom* har A. *Der kom den Død*.
[3]) For *sorrigfuld* har A. *sørgefuld*.
[4]) A. tilføjer: *vel*.

Der boude vi sammen y mange[1]) aar
Med glædefuld moud oc sinde.
Gud signede os met eige oc æth,
Som aldrig bliffuer i Danmarck forgeth,
Men nogen kand liffuit vinde. —
Vy afflede børn, saa mange döde hen;
En eniste søn oc datter ven
Beholt ieg ygien y liffue.
Oc Gud oc lycken vaar dennom saa goud,
Thou megtige slegther kom de paa foud,
Saa vide de sig nu striffue.
Aff sønnen er aldt det Rønnover bloud
Met døtter oc sønner, den adel goud,
Alle megtige herrer oc rige.
Aff daatteren er Her Sten Billis æth,
Her Claus oc hans søsken paa reden seth,
Som megit vaar nu at sige.
Saa merer Gud tit vdaff ringe ting,
Aff fremmede folck, aldt effter sit sind,
En slegt vdi thusinde lede.
Det vaar mig stour glede at see der paa,
Mine børn saa vide y Danmarck bo
Met lycke oc goude rede.
Siden geste mig døden, den horde gest,

[1]) For *mange* har A. *mangthet*.

Som tager os hen, naar vi lyster best
I verden hous[1]) venner os fryde.
Hand lagde mig ned paa seng oc baar,
Min Hosbonde felde saa mangen taar',
Hand maatte mig icke nyde.
Men Gud, som alle ting vender y laff,
Hand skencked ham effter min død oc graff
En anden frue y volde,
Fru Kisten aff Gyldenstierns byrd oc bloud;
Aldtingist faldt dennom saa vel thil foud,
De fremmed sig mangefolde[2]).
Bode lycken oc werden var dennem blid[3]);
Dog varet det stacked oc føyge[4]) tid,
De vare tilsammen here.
Men hand døde hende saa snart til meen;
Nu huiler y Otthens vor dødelig been,
Oc Sielen y Euighedtz[5]) ære.

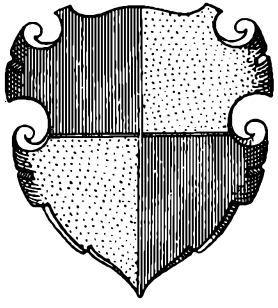
[1]) For *hous* har A. *oc.*

[2]) Istedenfor de tre sidste Verslinier har A. følgende:
Hun vaar hannem goud bode ner oc fiern,
Fru Kisten, en eddelig Gyldenstiern
Saa dydelig hun sig holde.

[3]) Denne Linie lyder i A. saaledes:
Den lycke var dennem bod' mild oc blid.

[4]) For *føyge* har A. *ringe.*

[5]) For *Euighedtz* har A. *euig.*

FRV BEATA HER ARVIDT
TROLLIS,
HER IFVER AXELSØNS
DAATTER[1]).
STEN BILLIS
Faders Mormoders Moder[2]).

Aff Axelsønner gaar vide sauffn
I Danmarck oc Sverrigis Rige;
Den slegt hun fører nu Totters nauffn,
I fordum vaar faa hindis lige.

---

[1]) B. har: *Fru Beata Her Iffuer Axelsøns Daatter, Her Aruidt Trollis Hussfrue.*

[2]) A. har: *Far moders mor moder.*

Her Axel hand haffde vel sønner thi,
De fiegerste ridder kund' vere.
Min fader, Her Iffuer, vaar gieffuist blandt di,
Kom til megen agt oc ære.
Hand vaar sig tuenne gang egthe gifft,
Guds domme kand ingen vide.
Met sengen da bleff hans lycke skifft,
Ham bode til glede oc quide.
Først fick hand min Moder, Margrete hed,
Pouel Laxmands daatter hin rige,
Med hende lycke saa mangeled,
Hans velde kand ingen mand sige.
Hand sad hous Kong Christen y Rigens raad,
Hafde megtige Læn y hende.
Aldt riget da mesten effter ham staad,
Saa vide ham huer mand kiende.
Oc da Her Oluff, hans broder bold,
Vaar lagt vdi sorten mulde,
Da fick hand Gulland y hand oc vold,
Saa ridderlig hand det hulde.
Men da min moder faldt hannem fra
(Det Skyll det fører aldt skefne)
Saa stoure ting slo hand oppaa,
Hand mente, hand hafde dis efne.
Hand badis, hand feste oc fick vdi hand
Svensk Kongis daatter, hin venne,

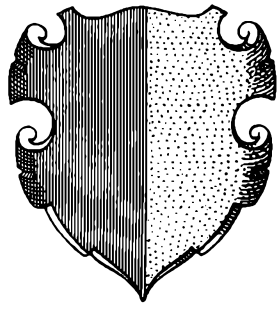
Met hende y Sverrig oc saa Findland
Mange fester oc megtige Lenne,
Oc skreff Konning Christen[1]) fiegde breff til,
Hannem huld oc mandskaff opsagde;
Det saa vel til et Euentyrs spil,
Saa mangen det ilde behagde.
Men Gud sin ordning vil hafue y agt[2]),
Den gierning kunde hand icke lide;
Thi riegste Kongen all Danmarcks magt,
Beginte met hannem at stride,
Bestollede Lillø oc Søllisbaar.
Saa mandelig hand sig holde,
Dog maatte hand giffuit inden dag oc aar,
Oc Gulland gick hannem aff volde.
Konning Carl, som vaar hans suoger oc lid,
Hand maatte oc Sverrige rømme.
Thi ramme huer maade, naar lycken er blid,
Strid icke moud stercken strømme.

Men lycken bars mig langt bedre y baand,
Saa fauffuer en ridder mig feste,
Her Aruid Trolle saa hede hand;
Vy lefuede sammen vort beste,

[1]) B. har: *Christian.*
[2]) For y *agt* har B. *ved magt.*

Oc aufflede børn, bod' daatter oc søn,
Io lenger oc aldt io flere,
Aff huilcke er nu Dansk Trollers køn,
Vlstender oc andre mere.
Siden bleff ieg død oc lagt paa baar,
I Lund huiler sig mine bene,
Men Sielen er henne y Euigheds aar
Oc frydes[1]) foruden all mene.

[1]) For *frydes* har B. *glædis.*

FRV CARENE IENS
BILLIS,
ELER RØNNOIS
DAATTER[1]).
STEN BILLIS[2])
Moder.

Eler hand haffde de døtter fem,
De fiegerst y Danmarck vaare,
Oc sønner tre, saa faa aff dem
Kom til deris myndige aare.

---

[1]) B. har: *Fru Carene Eler Rønnois Daatter, Iens Billis.*
[2]) B. tilføjer: *oc hans medsøskenis.*

Tyge faldt inden sin barndoms tid,
Oc Niels y fremmede rige,
Oc Marcor[1]) vdi den Dytmarske strid,
Stour sorrig er det at sige.
Hand vaar de Rønnovers hoff oc moud
Oc enniste ympe oc ære,
Der faldt vdi[2]) hannem oc gick vnder foud
Den æddelig slegt, dis verre,
Som[3]) haffde da mer end tre hundrede aar
I Danmarck verrit i liffue.
Saa vender sig verden, oc om hun gaar,
Vy maa her ey altid bliffue.
De døtter gaff Gud goud lycke y hand,
Aldtingest gick dennom til foude,
De fire fick huer syn[4]) ypperlig mand
Aff megtige slegter goude.
Den femte tog[5]) sig vdi hierte oc sind
Den himmelske Gud att thiene[6]);
Thi gaff hun sig vdi Closter ind

---

[1]) A. har: *Marcus.*
[2]) For *vdi* har A. *met.*
[3]) For *Som* har A. *Den.*
[4]) For *syn* har A. *en.*
[5]) For *tog* har A. *fick.*
[6]) Istedenfor denne Linie har A. følgende:
At thienne sin Gud oc herre.

Oc leffuit sin thid allene[1]).
Iomfru Berethe fick en Qvitzou goud,
Henning lørgensøn hede met ære,
Hun kom de Danske Qvitzouer paa foud,
Som nu er y riget herre.
Men Metthe, min søster, en Viffert fick,
Hun auffledt en søn allene;
Hand bleff forseet oc vel hannem gick;
Dog døde hand hende til mene.
Fru Anne, Gud haffue hende altid kier
Oc lade hende lenge leffue,
Hun fick en ædelig Hardenberg,
Gud gaff hende børn vel geffue:
Sønner oc døtter, som vide er set
Blandt megtige slegter oc rige.
Gud signe dem alle oc øge deris æth,
De lenge kand bliffue ved lige.

Gud skenckede mig en Bille saa blid,
Hans nauffn det stille maa bliffue,
Gud fryde hans siel for huer den tid,
Hand vaar met mig vdi liffue.
Vy leffde tilsammen paa søttende aar
Met løst oc megen stour glede,

[1]) Istedenfor denne Linie har A. følgende:
Saa finlig stilled sig derre.

Ieg[1]) sexten deilige børn hannem baar,
Slig naade os Gud bethede.
Somme er henne y euigheds ro,
Oc somme er end y liffue;
Gud vnde dem her at bygge oc bo,
Sig[2]) oc Rigit til gaffn at bliffue.
Siden døde min Bille mig til meen,
Ieg hannem saa sorgfuld myste,
Vdi Wram y Skone der huiler hans been,
Den sorrig gick mig til bryste.
Ieg kunde ret aldrig komme den sted
For banghed, angist oc møde,
Aldt som min trøst oc verslig gled
Den huilede hous[3]) de døde.
Ieg leffde der effter ved femten[4]) aar
Som Duen paa Lindene quiste,
Oc felde i dem[5]) mangen moudiger toer,
Gud naade, ieg skulle det friste[6]).
Ieg fostrede op oc hialp vel frem
Mine deilige børn oc skøne,

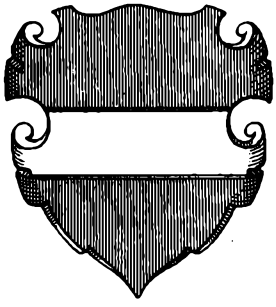
[1]) For *Ieg* har A. og B. *Oc.*
[2]) For *Sig* har A. *Gud.*
[3]) For *Den huilede hous* har A. *Sig huilede blant.*
[4]) For *ved femten* har A. *vel* .... (aaben Plads til Tallet).
[5]) For *i dem* har A. *saa.*
[6]) Istedenfor denne Linie har B. følgende:
Det mere, end mangen Mand wiste.

Oc fick bode glede oc ære aff dem,
Saa vel monne de mig rønne.
Omsiger kom døden oc[1]) lagde mig oc ned
Paa Hvidkeld mit arffue sæde,
Saa mangen fattig sørrit[2]) der ved,
Min død de beskelig[3]) græde.
Siden bleff mine been y Egensø lagt
Oc hederlig set vdi graffue;
Ieg haffde dem vel til Skone agt,
Om det sig saa kunde lauffue.
Der ligger min herre, der findis min graff,
Der huiler mine børn saa kierre,
Der ville ieg kast min alderdoms staff,
Vi euig tilsammen kund' verre.
Nu ligger de hierter, hin anden vnte vel,
Saa vide skyldt vdaff lede;
Men sammen da leffuer vor andelig siel
Hous Gud vdi euig glede.

---

[1]) For *Omsiger kom døden oc* har A. *Saa kom den død.*
[2]) For *sørrit* har A *felde toere.*
[3]) For *beskelig* har A. *sørgelig.*

KRABBE.

FRV ANNE ELER
RØNNOVIS,
HER TYGE KRABBIS
DAATTER[1]).
STEN BILLIS
Mormoder.

Paa Wegeholm vdi Skone land
Der boude min Fader, Her Tyge hed hand,
Aff eddelig Krabber oc geffue,
Danmarckis Raad, bode Mars og Mand,
Oc beste Krigsmand, ieg sige kand,
Da monne y Danmarck leffue.

[1]) B. har: *Fru Anne Her Tyghe Krabbis Daatter, Eler Rønnois Hussfrue.*

Hand tuingde den Norby oc skaffede fred,
Saa mangen mand der gledde sig ved,
Som monne da ilde lide.
Thi vaar oc lycken ham altid goud,
Hand øgte sin slegt oc fæderne bloud,
Som alle y Danmarck vide.
Hand afflede børn met megen stour æth,
Som vide er nu vdi riget besett;
Det megit vaar her at sige.
Hand gaff mig y mine vnge aar
Eler Rønnov, den herre aff Hvidkelde gaar,
Hand kunde vel vere min lige.
Hand sad met Kongen y Danmarcks raad
Oc styrede riget met vise daad,
Oc mest y den haardiste tide.
Kong Christiern[1]) rymde aff riget vd,
De bønder de greffue til skiold og spiud,
Moud Adelen wille de stride,
De brende deris gaarde oc sloge y grund,
Oc lode dem bruge saa mangelund[2]),
Den eddeling at forøde.
Men hand met andre dannedt den sag,
De bønder sielff motte betale det lag,
De sielffuer det først fortrøde.

[1]) A. tilføjer: *hand*.
[2]) Denne og de to foregaaende Linier mangle i A.

Hand hialp Konning Friderich y riget ind,
At sone alle sager lagde hand paa vind,
Gud, Riget oc huer til goude.
Thi vaar oc lycken os mild oc blid,
Vor eyge oc æth paa stackid tid
Kom megit oc megtig paa foude.
Vy bygde oc meret vor sædegaar,
I Fyn hand boldere icke vaar,
Saa festelig murit aff grunde.
Vy lagde der til bode skouff oc wand,
Oc dannid altingist[1]) os laulig y hand
Met sind oc nufftige funde.
Gud lod oc voxe os børn y hand,
Tre sønner, fem døtter, ieg sige kand,
De fiegerste nogen kand vide.
Men sønnerne fulde saa sørgelig aff,
De Rønnover lagdis met dennom y graff
Paa Suerrens oc Mande side.
Men døtterne voxte oc bleffue til gauffn,
Deris rycte oc æth ganger vide aff sauffn
Nu offuer aldt Danmarcks rige.
Iensis Biller oc Hardenber
Met Qvitzouer alle, som Danske er,
Er afflid aff dennem[2]) til lige.

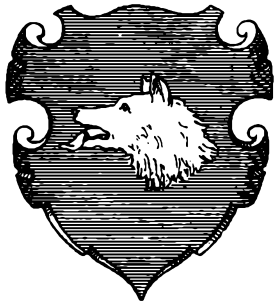
[1]) For *altingist* har A. *alting*.
[2]) For *dennem* har A. *hannem*.

Omsiger[1]) kom siugdom, alder oc aar,
Oc tog os hen oc lagde paa baar,
Saa skrider ald verdens ære.
I Egensø huiler sig nu vore been,
Men Sielen er henne fra sorrig oc meen
Hous Gud, sin himmelske[2]) Herre.

---

[1]) For *Omsiger* har A. *Siden*.
[2]) For *himmelske* har A. *euige*.

HARDENBERG.

FRV METTE MARCOR
RØNNOVIS,
IACOP HARDENBERGIS
DAATTER[1]).
STEN BILLIS
Morfaders moder.

De Hardenberger y mange aar
Haffuer verrit y Danmarcks rige.
Paa Løgismouse, y Fyn nu staar,
Der føddis min fader hin rige.

---

[1]) B. har: *Fru Metthe Iacop Hardenbergs Daatter, Marcor Rønnovs Hussfrue.*

Iacop hed hand, bode megtig oc fro,
Den slegt gik fast oppaa grunde;
Men som Gud ville, saa monne det gaa,
Hand meret hende mangelunde.
Der bode sig henne paa Hvidkelde gaar,
Hen vnder de grøne skoffue,
Marcor Rønnov, hans rygte staar
Saa videlig end til hoffue.
Hand vaar en Herre bode mild oc blid,
Den skøniste rytter kunde werre[1]);
Hand gested min Fader saa goud en tid,
Oc bød mig bode heder oc ærre[2]).
Hand red aff gaarde, kom snart igen
Met ridder oc mange heste,
Fremmid sin villie hous fader oc ven,
Saa ridderlig hand mig feste.
Ieg gaff hannem tro oc huiden hand,
Met hannem at dø oc leffue,
Vy bøde til bryllup saa mangen mand,
Oc afflede børn vel geffue,
Besynderlig thuenne sønner[3]) blid,

---

[1]) Istedenfor denne Linie har A. følgende:
Hand kunde saa listelig gille.
[2]) Istedenfor denne Linie har A. følgende:
Vy kaste tilsammen goud ville.
[3]) For *sønner* har B. *herrer*.

En geistlig oc verselig[1]) herre,
Oc bode sad de y Kong Friderichs tid
I Danmarckis raad met ære.

Den ene hed Iochim, en bispelig mand,
Siællands Stigt[2]) haffde hand vdi lænne;
Der vaar da megtige Bisper y land,
Hand red met hundrede suenne.
Men da Kong Christian fick vdi agt
Den Geistlig Stand at vende,
Hand stoud der imoud aff all sin magt,
Sig selff til megen elende.
Hand bleff en fangen mand ald sin tid
Oc siden y fengszel døde.
Saa gielder oc hielper intit vor yd,
Naar Gud en gierning vil øde.

Den anden hed Eler, en rytter goud,
For rigit mon' hand sig voffue,
Moud Clemmend, moud Grefuen, til hest oc foud,
Hans manddom er verd at loffue.

Men vy leffde sammen i mangen goud dag
Oc frygtede Gud vor Herre;

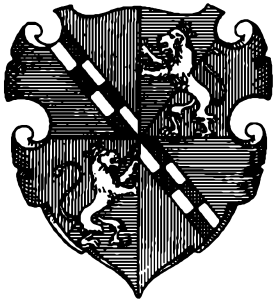
[1]) I B. er *verselig* sat foran *geistlig*, og de fire nedenanførte Verselinier om Eler ere satte foran dem om Iochim Rønnov.

[2]) For *Siællands Stigt* har A. *All Siælland*.

Thi gick det well med alle wor sag,
Haffde eyghe oc werdens ærre[1]).
Der med[2]) skred tiden oc Aarene hen,
Som flydende strøm monne rinde;
Vy sade bode gammel oc graa igen,
Til døden monne os tuinge.
Hand lagde os ned vdi sorten muld,
Der huiler vy vden all quide;
Men Sielen hun leffuer saa frydefuld
Hous Gud til euige tide.

---

[1]) Denne og de foregaaende tre Verselinier mangle i A.
[2]) For *Der med* har A. *Midler*.

FRV ANNE HER TYGHE
KRABBIS,
HER NIELS ERICHSØNS
DAATTER[1]).
STEN BILLIS
Moders Mormoder.

Her Niels Erichsøn hede min fader goud,
Til Vallø y Sæland sig skriffue loud,
En Rosenkrants æddel oc ægthe.

---

[1]) B. har: *Fru Anne Her Niels Erichsøns Daatter, Her Thyge Krabbis Hussfrue.*

Hand haffde, som Gud gaff hannem y vold,
Tre sønner, tou døtter, bode deilig oc bold,
Aff dennom er megtige slegthe.
Her Henrich fick Gulland y heffd oc hand,
Hand døde omsiger, vaar festemand,
Forinden sin fiegerste grøde.
Christoffer hand boude paa Biørnholm gaar,
Saa faa liffs arffuinger effter ham vaar,
Stour sorrig vaar, hand saa døde.
Men Her Oluf hand haffde de døtter tou,
Saa rigelig Gud dem begge forsoe
Met Rosenspar, Oxer oc Bilde.
Min søster fick Erich Erichsøn
Paa Kalø y Julland, en Banere køn[1]),
Aldtingist gick dennom til vilde
Met børn oc gouds oc anden slig sag,
Deris æth hun leffuer y denne dag
Oc spreder sig vd saa vide.
Men mig skenckte[2]) Gud en riddere goud,
Her Tyge hed hand, vdaff[3]) Krabbe bloud;
Sin hest kunde hand vel ride,
Vaar Rigens Raad, bode Mars oc Mand,

---

[1]) For *køn* har A. *skøn*.
[2]) For *skenckte* har A. *sende*.
[3]) For *vdaff* har B. *aff*.

Saa megtig forsuaret sit fæderne land
Vdi Sefren Norbyes fiegde.
All Danmarck kunde ey tuinge hans moud,
Hand lerde hannem at gaa til foud
Oc bede om fred oc liegde.
Hand slog hans folck for Lunde by,
Halffierde thusind, som ganger aff ry,
De andre aff marcken flyde.
Siden lagde hand ned en morgen stund
Thou thusinde bønder y Buncketofte Lund,
Før hand kunde freden nyde.
Men Norby slog op met huiden hand,
Hand red der fra vdi fremmede land,
For Florentz monne hand bliffue.
Siden fick vort rige baade fred oc ro,
Med glede oc fryd vi sammen mon bo
Oc soe voris børn y liffue.
Ieg tencker, det giøris her icke behoff
Her vnder at tegne deris naffn oc loff,
Huer mand monne dem vel kiende;
Oc ere nu sprid vdi riget hen om,
At huer mand vndrer[1]) den store afkom,
Som voxen er aff os thuenne.

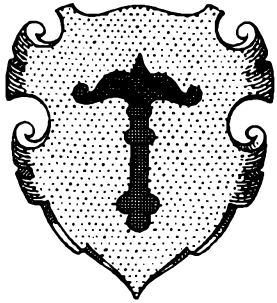
---

[1]) For *vndrer* har A. *vunder*.

Men døden, som skøder ey byrd eller guld,
Hand lagde os ned vnder sorthen muld,
I Grimmestorp huiler vor' bene.
Men Sielen er henne oppaa[1]) den ø,
Som hun skal leffue oc[2]) aldrig dø,
Oc glædis foruden all mene.

---

[1]) For *oppaa* har A. *paa*.
[2]) For *oc* har A. *ret*.

FRV BERETE HER CLAVS
RØNNOVIS,
HER CHRISTEN NIELSØNS
DAATTER.
STEN BILLIS
Mor faders Far moder[1]).

Ieg maa det sige oc vel bestaa,
Som vise klercke bekiende:
Aldt som en krigsmand vdskiude maa
Mange piler oc skud aff hende,

[1]) B. har: *Fru Berethe Her Christen Nielsøns daatter, Her Claus Rønnois Hussfrue. Sthen Billis etc. Moders Farfaders Moder.*

Saa giør oc Gud iblandt quinde oc mand,
Hans gierninger vnderlig erre,
Aff atskiellig stæder oc fremmede land
Samler dennom thilsammen at verre.
I Sverrigis Rige saa langt vnder ød
Der monne mine eldre leffue,
Der vaar ieg baaren, der vaar ieg fød
Aff megtige herrer oc geffue,
Oc kand der thelle myn Slegte ledt
Fire hundrede aar oc mere,
Fra Her Ingemund oc hans børn paa redt,
Fra Sancte Ellen oc flere.
Der med er besuorit de Stourers blodt,
Her Suante oc Sten hin rige,
Carl Knudtzon, den Herre oc Konge goud,
Oc de Folkunger thillige,
Med Kong Gøstis stamme, slet ingen forgett,
Som siden monne Cronen berre,
Der er aff myn broder, ret Vaser æth,
I Polen oc Suerrig med ærre[1]).

Ieg boude der først oc haffde y seng[2])
En ridder tolff aar til ende,

---

[1]) Denne og de forudgaaende elleve Verselinier mangle i A.
[2]) Denne Linie lyder i A.:
Oc haffde der y min egthe seng.

Her Erich Tursøn, hans Nauffn leffuer end[1]);
Men Gud monne det saa vende,
Hand faldt mig fra, mig badis igen
En ridder aff Danmarcks rige;
Ieg sagde ham la, oc fulde ham hen,
Hand kunde vel vere min lige.
Her Claus hed hand aff Huidkelde gaar,
En eddelig Rønnov oc ægthe,
Danmarckis Raad oc Mars hand vaar,
Bebunden met ypperlig slegthe.
Hen øster y Fyn sette vi os ned,
All lycke faldt os vdi hande,
At alle mine venner de[2]) gledde sig ved,
Ieg drog met hannem aff lande.
Blant andet da voxte min byrd oc æth
Saa vide i disse rige,
Oc alle da bleffue de høygelig set,
Saa faa vaar der deris lige.

Min broder, Her Iohan, y Sverrige bleff
Hand afflid Her Erich met ærre,
Oc hand Kong Gøste, den Herre geff,
Met mange megtige herre.
I Danmarck gick det mig oc saa vdi hand,
Gud skenckid mig børn vel bolde,

---

[1]) For *hans Nauffn leffuer end* har A. *er vel bekiend.*
[2]) Ordet *de* mgl. i A.

Aff dennom er mangen skøn ædel mand
Met adtskiellig nauffn oc skiolde[1]).
De bygger der end[2]), dem vel monne gaa
Met alle deris slegt oc børne,
Iens Billis Biller mig kalde maa
En Moder paa færne oc mørne.
Her Claus Bille hand føddis aff daatter min,
Eler Rønnov aff sønnen hin fromme;
Gud samlid deris børn effter villen sin
Met børn oc megen affkomme.
Saa voxte min slegt bode her oc der
Saa vide y disse rige,
Et erligt oc louffligt rygte de ber,
Som alle ved aff at sige.
Saa hialp mig Gud y fremmede land,
Saa hielper hand alle sine;
Thi elsked ieg hannem met hierte oc and
Aff magt oc muffuene mine.
Ieg gaff for raad vid Svendborrig by
Sancte lørgen en gaard att bygge,
Oc mangen fattig forsørge der y,
Sit brød motte sørgelig tygge[3]).

---

[1]) De otte Verselinier, der ere satte med Kursiv, mangle i B., hvor de erstattes ved et Indskud ovenfor; se S. 60.

[2]) For *De bygger der end* har A. *Oc bygger der vide.*

[3]) For *tygge* har A. *tigge.*

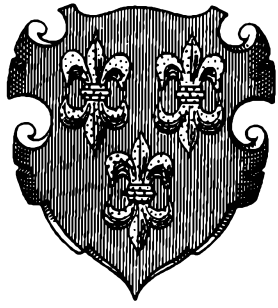
Min herre, min børn, de lagde der til
Saa thid oc aar effter aare
Arffue oc eige, bode guld oc søl,
De monne slet intet spare[1]).
Den gaard, den almysse stander y dag,
Den driffuis aldrig til rygge.
Saa styrke dem Gud, som hielper slig sag,
Med signelse, raad oc lycke[2]).

Saa kom omsiger alderdoms bryst
Oc lagde mig ned paa senge,
Oc tog fra mig all verdens løst,
Saa snart kand verden sig vende.
Saa faldt ieg aff oc vandrede hen
Fra gouds oc venner hin kierre,
Gud gaff mig hisset langt mere igen
Hous sig y euigheds ærre.

---

[1]) En historisk Kritik af denne Efterretning er meddelt af Biskop *Engelstoft* i Samlinger til Fyens Historie og Topographi I, 7.

[2]) Istedenfor denne og de tre foregaaende Verselinier har A.:
Den gaard, den almisse stander y dag,
Gud giffue den raad oc lycke,
Som hielper oc styrcker slig gierning oc sag,
Den driffuis aldrig til rygge.

FRV ELSEBE HER MOGENS
KRABBIS,
HER TYGHE LVNGIS
DAATTER.
STEN BILLIS
Moders mor faders moder[1]).

De Lungers slegt, Gud verre dem blid,
Haffuer verrit y Danmarck aff arilds tid,
Hafft ypperligt gouds oc eige.
Aldt effter Guds vilge gick skeffnen saa om,

[1]) B. har: *Fru Elsebe Her Thyge Lungis, Mogens Krabbis Husfrue. Sten Billis etc. Mor moders Far moder.*

Den slegt nedlagdis oc vnder kom,
Stour byrd fanger oc sin knege.
Min Fader, Her Tyge, vaar sidste mand,
Gud gaff hannem fire døtter y hand,
Dog ingen som suerdet kund' føre.
Saa gick den slegt paa felde oc foud,
Men Gud vaar døtteren alle goud,
Hand monne dem vel forsørre.
Oc der vi soe, hand vaar os mild,
Oc verden oc lycken gick os til vild,
Vor slegt ville vy icke glemme.
Der bads min søster en ypperlig mand
Aff Dyre blod, Vincentzis hed hand,
Vy suaret met tugt oc semme:
At ville hand føre det Lunger nauffn,
Da fick hand vor søster oc mere vort gauffn,
Bode guld oc grønniste skouffue.
Den Iomfru loe hannem saa inderlig,
Hand suaret derpaa saa sindelig:
Den Iomfru vilde hand louffue,
Os alle til ære, dem begge til gauffn
Da ville hand føre det Lunger nauffn,
Men vaabenet aldrig vende.
Det vaar os noch, vi nøygdis der med,
Vy gaffue ham strax der samme sted
Bode eige oc søster y hende.

De aufflede sammen tre sønner goud,
Aff dennem er nu det Lunger bloud,
Som findis y Danmarcks rige.
Nauffnet der føris[1]), det Skiold er ød,
Dyrer de leffuer, de Lunger er død;
Huad Gud vill, det bliffuer ved lige[2]).

Den anden min søster, som Marene hed,
Hun fick en Brahe, som mangen vel ved,
Her Axel hin gammel oc goude.
De aufflede Børn, tre sønner skøn,
Aff dennom er alt det Brahe køn
Saa videlig kommit paa foude.

Den tredie hed Karen, bleff giffuen y hand
Iesper Krase, den herre oc[3]) ædelig mand,
Met Basnesse gaard oc eighe.
Fra hende er Kraser, Her Hans oc hans køn,
Iesper oc Eler med døtter oc søn,
Gud styre dem y sine viege[4]).

---

[1]) For *der føris* har A. *det bliffuer*.
[2]) Istedenfor denne Linie har A.:
Naar thiden er, maa vy vige.
[3]) Ordene *herre oc* mangle i B.
[4]) Denne og de to foregaaende Verselinier lyde i A. som følger:
Fra ham er Kraser vdi vor tid,
Elers børn, Gud verre dem blid
Oc styre dem y sine viege.

Men mig feste inden min fiegerste aar
Mogens Krabbe, den herre aff Bustrop gaar,
Saa deilige børn vi loude;
Serdelis for andre, sønner thou,
De geuist, y Danmarck kunde bou,
Den slegt til ære oc goude.
Den ene hed Morten, tog bog vdi hand
Oc riegste saa[1]) hen vdi fremmede land,
Fri bogelige konster at lerre.
Der gick aff hans lerdom saa vide sauffn,
Hand huerffuit oc fick der Doctor nauffn,
Det regnedis da stour ærre.
Siden drog han ind vdi riget igen,
Der glædde sig ved bode slegt oc ven,
Saa well monne[2]) de hannem fauffne.
Den Konning hand holt ham y ære oc agt
Oc raadde met hannem, naar laa paa magt,
Sig oc sine Riger til gauffne.
Hand fick hannem aff sine Læhn oc gouds;
Men hand lysted lidet at verre der hous,
Men heller iblandt de vise.
Hand drog til Aarhus, sette sig der ned[3]),

[1]) For *saa* har A. *sig*.
[2]) For *well monne* har A. *kostelig*.
[3]) For *sette sig der ned* har A. *oc bygde en gaar*.

Elskid Gud oc bogen, som da vaar sædt[1]),
Oc leffuitt y[2]) roe oc lise.
Der døde hand hen oc lagdis y muld,
Hour er nu[3]) hans eige, hour er hans guld?
Det rygte leffuer alenne.
Saa suinder hen denne Werdens Pragt,
Thi legge paa Gud oc Konsten magt[4]),
Saa leffuer du ret vden mene.

Min anden søn, Her Tyge hed hand,
Hand voxste[5]) oc bleff en ridderlig mand,
Bant gyldene suerd vid side,
Vaar Danmarckis Rigis[6]) Mars oc Raad,
Oc som en mand for riget stoud,
Da Norby der paa monne stride.
Aff hannem er kommen saa vide paa foud
Mange megtige slegter oc adels bloud,
Som leffuer y riget herre.

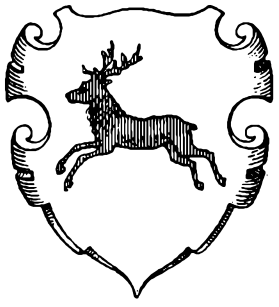
[1]) Istedenfor denne Verselinie har A. følgende:
Som der endnu hous Domkircken staar.
[2]) For *leffuitt* y har A. *elskede.*
[3]) Ordet *nu* mgl. i A.
[4]) Istedenfor denne og foregaaende Verselinie har A. følgende
Thi elske du mere konst, ære oc dyd
End verdens eige, glæde oc fryd.
[5]) For *voxste* har A. *vexte.*
[6]) For *Vaar Danmarckis Rigis* har A. *Hand vaar Danmarckis.*

Det var min glæde, der ieg bleff graa,
Ieg saa mine børn oc børne børn smaa,
Saa mange, oc alle met ærre.
Alder oc soet de toge[1]) mig hen,
Der hialp icke børn, ey slegt eller ven,
Paa dem kand ingen mand lide.
Men hisset fant ieg den huldiste ven,
Det himmelske eighe[2]) gaff hand mig igen
Hous sig thil euige thide.

---

[1]) For *Alder oc soet de toge* har A. *Saa kom den død oc tog.*
[2]) For *himmelske eighe* har A. *euige rige.*

TEGNHVS.

FRV METTE IACOP HARDEN-
BERGIS,
ERICH TEGNHVSIS
DAATTER[1]).
STEN BILLIS
Mor faders Mor moder.

En springende Buck paa vildene hedt
Det er den Tegnhus aane,
Den slegt y fordum er møgit ansedt,
Den ære kand ingen den saane.

---

[1]) B. har: *Fru Metthe Erich Tegnhusis Daatter, Her Iacop Hardenberrigs Hussfrue.* (For *Tegnhus* har A. her og i det følgende *Teenhus*).

En stund vaar den høigt regnet oc set
Fast offuer aldt Danmarcks rige,
Besuorit oc mouffuit[1]) met slegt oc æth,
Der vaar icke mange hend' lige.
Men som det er denne verdens spil,
Bistandig kand hun icke bliffue,
Saa er den voxen bode aff oc til
Oc mange aar bleffuen y liffue.
Stour grøde den springer[2]) aff liden roud
Oc spreder sig vd saa vide,
En Mand kommer tit[3]) en slegt oppaa foud,
Som varer y langen tide.
Erich Iensøn, min fader, vaar enniste mand,
Som nogen ved aff at sige,
Aff Tegnhus slegt vdi disse land,
Gud holdt hender dog vid lige.
Hand feste en ædelig Rosenkrantz,
Frue Tale loud hun sig neffne,
Den rigist oc skønnist, y riget fandtz,
Som lycken gaff hannem til effne.
De leffde tilsammen met gudelig yd
Oc fremmet hans ord oc lære,

---

[1]) For *oc mouffuit* har A. *bebunden.*
[2]) For *den springer* har B. *springer thitt.*
[3]) For *tit* har B. *offte.*

Thi gick det dem vel vdi alle deer[1]) tid
Bleffue slegten til gauffn oc ære.
Gud skencked dennom bod' daatter oc søn,
Som komme til myndige aare;
Oc de formerit[2]) den slegt oc køn
Met deilige børn, de baare.
Den lycke bleff mig bode mild oc blid,
Hun voxte io lenger oc mere,
Der feste mig inden min fiegerste tid
Saa ædel oc agthen herre.
Her[3]) Iacob hed hand, en riddere goud,
Den fiegerste hesten kund' ride,
Vaar kommen aff ædelig Hardenberg bloud,
Stour ære mon hand mig vide.
Hand sette sig paa sin Gangere graa,
Tog rødeste guld y hende,
Saa red han sig for min faders broe
Oc semmelig bud hannem sende,
At der holt sig foruden hans stauffn
En ridder met megtige herre
Oc bads om hans daatter, Metthe vid nauffn,
Aldt bode for hæder oc ærre.
Opstoud min fader, vaar gammel oc graa,

---

[1]) For *deer* har B. *deris.*
[2]) For *Oc de formerit* har A. *Som fremdelis meret.*
[3]) Ordet *Her* mgl. i A.

Den tiding faldt hannem y øre:
Gud ære den dag, ieg leffue maa,
Min daatter saa vel forsørre.
De herrer de møttis for offuen den bro,
Stour glæde vaar der at verre,
Der gaffue vi anden bod' hierte oc tro,
Den stund vi leffuede herre.
Oc drucke saa gledelig festenøll
Met venner oc herrer fine,
Hand skencked mig baade guld oc søll
Met kaastelig skat y skrine.
Siden holte vy bryllup saa practelig,
Før dagen kom om at aare,
Der fra førde han mig hiem met sig
Met fauffueren brude skare.
Vy leffde tilsammen saa mangen goud dag
Oc fryctede Gud vor herre,
Det gick os vel vdi alle vor sag,
Vy haffde bod' Gud oc ærre.
Vy meret vor slegt met byrd oc bloud,
Fick søn oc daatter y volde,
Den søn hed Erich, oc kom paa foud
De Hardenberger hin bolde.
Aff ham er Her Eler, den Herre geff,
Hofmester y Danmarcks rige,
Som sig til Mattorp neffnit oc skreff,

Huor finder mand nu hans lige.
Hand styrcked oc styred sit fæderne land,
Som Gud hannem euige lønne,
Hans rygte det leffuer blant alle mand,
Oc bedis mang' gouder en bønne.
Fra hannem er Erich, en[1]) Rigens mand
Oc Danmarckis raad met ærre,
Met sønner oc døtter, mand regne kand,
Saa signe dem alle vor Herre.
Gud giffue dem lycke fem thusinde led
Met Suogre oc Mouffuer sine,
At voxe oc mere sig mangeled
Met børn oc børne børn fine.
Min daatter gaff ieg en Rønnov y vold,
Som Gud hand ville det haffue;
Marcor hed hand, en riddere bold,
Det dannid sig vel y lauffue.
Hand voxte oc bleff mangfoldelig
Den slegt til ærre oc goude,
Saa skicker Gud aldtingist vnderlig
Oc hielper sine paa foude.
Siden leffde vy sammen, som Gud os and,
Oc giorde huer ret oc lige,
Oc styrcked Guds ærre met mund oc hand,

[1]) For *en* har A. *nu*.

Hans frygt kand ingen mand suige.
Kircker oc Closter lagde vy paa vind
Aff effne oc muffue at styrcke,
At der kunde verre for alle ting,
Den himmelske Gud kunde dyrcke.

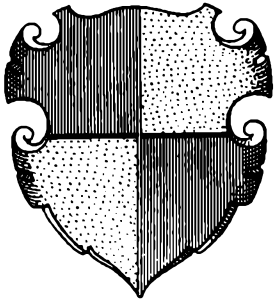
Men vy saa handled' met verdens sag,
Som vy da best kunde gøre,
Vor Gud til ærre oc os til mag,
Saa skred vor alder att[1]) døre.
Oc før vy agthed oc tenckte derom,
Besindet vor stackede aare,
Da vaar den gammel graa alderdom
Indgested til os y gaare.
Med hannem kom[2]) døden, der hialp icke guld,
Ey eige, ey verdens ærre;
Den[3]) lagde os ned vnder sorthen muld,
Saa er det y verden herre.
Thiden hun løffuer, før vy vide aff
Oc kunde vor lelighed[4]) agthe,
Da erre vy ferdig att[5]) leggis y graff,

[1]) For *att* har A. *oc.*
[2]) For *Med hannem kom* har A. *Saa kom flux.*
[3]) For *Den* har A. *Hand.*
[4]) For *lelighed* har A. *sag vel.*
[5]) For *att* har A. *oc.*

Det skal well[1]) huer betracte.
Nu ligger oc huiler vor dødelig krop
I muld oc y[2]) mørke graffue,
Thil hand[3]) skal stande for dommen op
Oc løn for gierninger haffue.
Men Sielen hun leffuer y Himmerig
Hous Gud, hun dyrcked oc kiende,
Oc glædis oc frydis euindelig
I salighed vden ende.

---

[1]) For *well* har A. *sig*.
[2]) For *muld oc* y har A. *mulde oc*.
[3]) For *hand* har A. *den*.

FRV BERETE HER NIELS
ERICHSØNS,
HER OLVF AXELSØNS
DAATTER[1]).
STEN BILLIS
Mor moders Mor moder.

Her Oluff oc Iffuer vaar brødre tou,
Paa Vallø oc Lillø de herrer mon bou,
Haffde megtige byrd oc børne;
Det regne sig hou[2]) det regne maa,

[1]) B. har: *Fru Berethe Her Oluff Axelsøns Daatter, Her Erich Nielsøns Hussfrue.*
[2]) For *hou* har A. *huem.*

De Biller de erre der kommen fra
Paa færne oc saa paa mørne.
Aff Iffuer er Trolder oc Vlstender[1]) æth,
Aff dennom Iens Bille, som føre er sæth,
Met sønner oc døtter paa rede.
Men Her Oluff vaar sig en megtig mand,
Aldt Danmarcks rige stoud effter hans hand
Oc Sverrige sammelede.
Hand sad met tre Konger y Rigens raad,
Der giordis behoff vel vise daad,
De herrer vdlendiske vaare,
Aff Pomeren, Beyren oc Oldenborg,
Der Danske Konger affgangen[2]) vor,
Da monne man disse kore.
Kong Erich hand fylte sin skiffue fuld
Met Danmarckis Dressel, sølff oc guld
Oc anden dyrebar vare,
Saa siegled hand sig vdaff riget bort;
Christoffer aff Beyren regerede kort,
De riger stoud y stour fare.
De Svenske de fulde oc ginge[3]) os fra,
Begynte flux effter Gulland at staa,
De agthede det at vinde.

---

[1]) B. har *Wlstander.*
[2]) For *Der — — affgangen* har A. *Da — — nedlagde.*
[3]) B. har *ginge oc fulde.*

Kong Erich, som drog aff riget vd,
Belagde de der met skiold oc spiud,
Sielff kunde hand dem ey tuinge.
Thi sende Kong Christen min fader der hen
At ledige landet oc Kongen igen
Met Skiff oc megtige floude.
Hand taled det saa vdi lauffue oc dag,
Fride land oc Kongen foruden vmag,
De Svenske de der fra stoude.
Det land haffde fuldt da i[1]) mange aar
Vnder Sverrigis Crone, som rygthet staar,
Men gick dem da slet fra hande.
Thi er den gierning y Cronicken sett,
Hans nauffn det bliffuer ret aldrig forgett,
Men Danmarck oc Gulland kand stande.
Dansk[2]) Konning fick hannem det land y hand,
Han suaredt derfore aldt som en mand
I alle sin leffuende thide.
Han bleff der død oc lagt paa straa,
Hans broder, Her Iffuer, det siden mon faa,
Lang tid monne det beside.
Oc som nu lycken y Rigens sag
Vendis min fader til vilde oc mag,

---

[1]) For *land haffde fuldt da i* har A. *haffde da fuldt vdi.*
[2]) For *Dansk* har B. *Danner.*

Saa giorde hun y det minde;
Hun skenckede hannem bode guld oc søll,
Borrig oc feste oc eige der til,
For aldt en dydelig quinde,
Eske Falkis daatter aff Valløgaar,
Oc arffuid met hende, som rygthet staar,
Det sæde met alle sin eige.
De aufflede børn oc meret det køn,
Dog fick de huercken dreng eller søn,
Den slegt kunde bringe til viege[1]);
Men døtter thou, man vndrer der paa,
Dem begge de Berethe kalde laa;
Goud lycke gick os til hende.
Min søster vaar eldst, bode deilig oc glad,
Hun boude sig oppe paa Hammerstad,
Her Erngisel haffde y senge.
Men hand døde hende saa snart til meen,
Saa sørgefuld sad hun allenne igen,
Oc leed huad Gud ville sende.
Hun motte betale saa mangen skarff,
Før ieg kunde fange min eige oc arff,
Som Dronningen haffde y hende.
Siden sad hun stille y rolighed

[1]) En historisk Berigtigelse af den her meddelte Efterretning findes hos *P. v. Möller*, Bidrag til Hallands Historia I, 111.

Oc lagde sig effter saa mangeled
Gud, Riget oc venner at fremme[1]).
Kircker oc Closter hialp kun paa foud,
Vaar alle Danske Mend huld oc goud,
Monne slegt oc wenner ey glemme[2]).
Den megtig Her Abraham Brodersøn
Faldt y Kongens vnaade, der hialp icke bøn,
Hand motte for suerret springe;
Hun lod det kiende, den slegt vaar ner,
Beridde den Herre slig lordefer,
Som ingen mand kunde da minde.
Hun førde hans lig met ærre oc sauffn
Hen øster y Sæland til Køffuenhaffn;
Der vdy vor Frue kircke
Hun lod hannem legge y sorten muld
Hous Her lens Falk, sin morbroder huld;
Deris rycte euig at styrcke[3])
Da lod hun hugge en[4]) marmersten
Oc lagde den paa de herrers been,
Som findis end y woris thide[5]),

[1]) For *fremme* har A. *tienne.*
[2]) Istedenfor denne Linie har A. følgende:
Bode fremmet oc saa sine egne.
[3]) Istedenfor denne Linie har A. følgende:
Oc lod saa kostelig vircke
[4]) For *Da lod hun hugge en* har A. *Den skøne oc høyeste.*
[5]) Istedenfor denne Linie har A. følgende:
Der findis til euig aminde.

Oc skreff der paa (som der end staar)
Huem Stenen lagde, huem neden for
Mon' huile oc liegersted nyde[1]).
Siden lod hun stiffte en Præbend goud
Met Dronning Margretis hielp oc raad
I Roskild euig at bliffue,
Oc lagde der til aff hans[2]) eige oc gouds,
Her Ahrahams nauffn til[3]) euig roes
Lod de hende neffne och skriffue[4]).
Med anden slig gierning oc lofflig idt,
Som leffuer oc rømmis nu efter hend' tid
Oc bliffuer, men Riget kand vare[5]).
Siden voxste hun suag, oc døde saa hen,
Hendis Nauffn oc rygte staar vide ygien
Offuer Danmarck oc vden fore[6]).

---

[1]) Istedenfor denne Linie har A. følgende:
Er hous de døde at finde.

[2]) For *aff hans* har A. *bod'*.

[3]) For *Her Abrahams nauffn til* har A. *Den Herre til minde oc.*

[4]) Istedenfor denne Linie har A. følgende:
Men nogen mand er vdi liffue.

[5]) Istedenfor denne Linie har A. følgende:
Aff alle bode fattig oc rige.

[6]) Denne og de to foregaaende Linier ere en Omarbejdelse af følgende i A:
Saa er vort leffnit, saa suinger det hen,
Det rygte leffuer allenne igen,
Der aff ved alle at sige.
(Det Rygte, Fru Birgitte af Hammarstad efterlod, var jo for øvrigt alt andet end godt).

Men mig, som anden daatter vaar,
Bleff lycken y førsten tung oc haar,
Dog hialp min himmelske herre.
Ieg vaar saa liden, min fader bleff død,
Min søster hun sette mig paa sit skød,
Lod mig opfoustre met ærre.
Den lycke vende det vnderlig om,
Mit arffue oc eige det ilde forkom,
Bode mig oc hende fra hande,
Ald Valløgaard met eige sin,
Som tilfaldt mig effter moder min
I Sæland oc andre lande.
Det vendis mig fra, Danner Dronning til hand,
Det ancked oc trød saa mangen mand,
Dog lod mine venner sig sige.
Det stod saa hen vdi aar oc dag,
Til Gud hand andenleds vende den sag,
Den Konning bleff lagt y lige.
Saa trente min slegt oc venner[1]) sig frem,
Der ville slet ingen aff alle dem
Hans søn sette Cronen paa pande,
Før hand ville loffue oc suerge der paa,
Ieg skulle det gouds bekomme oc faa
Foruden all hinder y hande.

[1]) For *venner* har A. *byrd*.

De danned oc lauffuede saa den sag,
Min Søster skull' gøre Dronningen mag
Met guld oc anden slig vare,
Oc mig vdleggis det gouds igen,
Det mere oc mindste, som der kom hen,
Vden min besuering oc fare.
Der paa giorde Kongen os ord oc ed,
Det skreffs y Recessen, som mand vel ved,
At ingen mand skulle det vrette.
Saa kom, da Gud giorde lycken blid,
Ieg fick det gouds: dog langen tid
Stoud megit aff det vdi trette,
Aldt til hans søn, Kong Christian,
(Som fangen bleff) tog riget an,
Paa ny motte hand os suerre
Att skaffe mig allen eige min
Oc sette det y Handfestning sin,
Som findis end klarlige derre.

Midler bads mig en riddermands mand,
Her Niels Erichsøn[1]) hede hand,
En Rosenkrandtz æddel oc egthe,
Hand fick met mig Vallø gouds oc gaar,
Som da haffde fuld vdi mange aar
De Falker, min mørne slegthe.

[1]) Over Linien tilføjer B. *saa*.

Vy aufflede børn, Gud gaff os y vold
Tre sønner oc tuenne døtter bold,
Som komme til myndige aare:
Christoffer, Henrich och Oluff de hed,
Met døtteren, Anne oc Metthe, paa red,
De alle dydelig vaare.
Paa Biornholm boude Christoffer sin tid,
Der kom den død, bleff hannem vblid
Oc lagde den Herre y mulde.
Her Henrich hand haffde Gulland y læn,
Hand feste en lomfru, bode deilig oc ven,
Lene Hack[1]) den ædel oc hulde.
Hand agthed at giøre sit bryllup der,
Did siegled saa fauffuer en brudefer;
Da de komme vnder de vige,
De hørde de klocker saa langt fra by,
Der møtte dem thidinge, sauffn oc ry,
Den herre stoud aldt y lige.
Det er stour ynck at tencke der paa,
Huad sorrig oc iammer mand hørde da,
Der klagede huer sin vande[2]).
De kaste deris smycke oc skarlagen rød,

---

[1]) At dette Navn ikke er at lide paa, har Dr. *A. Heise* paavist i Familien Rosenkrantz's Historie II, 273.

[2]) For *vande* har B. *vaande*.

Met sorrig beginge den herris død,
Oc siegled saa hiem til lande.
Men Her Oluff bleff sig bode gammel oc graa,
Paa Vallø monne den herre bo,
Vaar Danmarckis Raad met ærre.
Aff hannem er kommen de fruer bold,
Som Vallø siden haffde y vold,
Huis affkom[1]) bygger end derre.

Mette min daatter bleff giffuen y hand
Her Erich Banner, en rigens mand,
Paa Kallø hand lang tid boude.
Aff hende er Banner met all deris køn,
Søstre oc brødre, daatter oc søn,
Som[2]) vide er kommen paa foude.

Fru[3]) Anne fick sig en riddere goud,
Her Tyge aff ædelig Krabbe bloud;
Aff dennom er megtige børne.
Aff Anne, hans daatter, den Rønnovart,
Saa er fra Her Oluff oc Iffuer nu klart
De Biller paa ferne oc mørne.

---

[1]) For *Huis affkom* har A. *Hans børn, som.*
[2]) For *Som* har B. *Nu.*
[3]) Ordet *Fru* mgl. i A.

Der vy det saa, Gud vaar os blid,
Vy vende der hen bode hierte oc flid,
Hans hellige ord at styrcke,
Oc hannem til ære oc os til gaffn
Da lode vi bygge forinden vor staffn
Paa Vallø en skøner Kircke.
Oc siden hen vd aff Riget skreff
Oc finge fra Rom bode Bulle oc breff
Met Clerkernis raad oc minde,
At bygge oppaa vort arffue gouds
I Valløby, som ligger der hous,
Den Capel, mand der monne finde.
Forbedret den siden saa mangelund,
Oc stifftede der en Christen samfund
Med Prest oc anden slig sage.
Myn søn, Her Oluff, hand elste den stedt,
Hand wille der huile, hans frue medt,
De sparede ingen vmage.
De murit derunder en graff aff sten,
Oc lode der legge deris dødelig been
Med andre aff slegten flere.
Deris daatter, Fru Berethe, eddel oc fin,
Som Kirken thilfaldt effter fader sin,
Hun giorde der ved end mere,
Forlengde oc øgthe bode kirke oc gaar

Oc graffuen, som findis der inden for,
Som den vdi dag monne stande,
Oc huiler der vnder med fader oc søn,
Med hosbond oc byrd, en skare skøn,
Fri fra bode sorrig oc wande[1]).
Met flere slig gierning oc lofflig idret,
Som aldrig bliffuer y Danmarck forget,
Men rømmis aff alle fromme.

Der vi haffde leffuit saa mangen skøn dag,
Bleff vi omsiger bode gammel oc suag,
Saa monne oc døden komme.
I Randers y Iulland hen vid den fjor,
I Graabrødre Closter, som der da vaar,
Der bleffue vy lagt y mulde.
Vore Siele de leffue y Himmerig,
Vort nauffn y Verden euindelig
Med slegt oc venner hin hulde.
Gud lade dem alle her bygge oc bou,
Guds ære maa øgis, den slegt maa grou,
Vort færneland holdis y ære.
Oc du, vort ædeligt Bille bloud,
Gud verre dig euig oc altid goud,
Dit Hus hand daglige mere.

---

[1]) Denne og de sytten forudgaaende Verselinier mangle i A.

Hand lade dig leffue y mange aar,
Men nogen er til, oc Danmarck staar,
Oc vogte dig fra ald fare.
Hand lade dig voxe femthusinde led
Met børn oc børne børn hen paa red,
Som grand y Solen hin klare.
Gud giffue dig fremgang, hierte og hell,
Det kand euindelig gaa dig vell
I alle dine leffuende dage.
Gud øge din[1]) agt oc lofflige nauffn
At voxe hans ære oc Danske til gauffn
Med alle din gierning oc sage.
Hand holde offuer dig sin signede hand,
Bekreffte dig met sin naade oc aand,
Saa bliffuer du vel ved lige.
Gud verre dig stedtze oc altid blid,
Oc giffue dig her oc til euig tid
Sin fred oc euige rige.

---

[1]) For *din* har A. *dit.*